

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 348-349

ΙΟΥΝΙΟΣ

- ΙΟΥΛΙΟΣ

2007

ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ... ΡΕ...

Σ' ένα κόσμο (το σημερινό) που περισσεύει η υποκρισία σ' όλες τις εκφάνσεις της ζωής, θυμόμαστε μια φορά το χρόνο και το περιβάλλον, καθιερώνοντας την 5η Ιουνίου ημέρα προστασίας που θα ταίριαζε περισσότερο «ημέρα μνημοσύνης» να τη λέγαμε.

Για όλα έχουμε και μια «ημέρα» για να τα μνημονεύουμε. Μέρα της μάνας, της γυναίκας, του πατέρα, του παιδιού, κατά των ναρκωτικών, των δασών κι ας γεμίζουμε τους οίκους ευγηρίας από μάνες και πατεράδες που αποτελούν βάρος για τα παιδιά τους, κι ας ασελγούμε πάνω στα παιδιά παντοiotρόπως κι ας ξεκληρίζουν τα νιάτα μας στα ναρκωτικά κι ας ρημάζουμε και κατακαίμε τα δάση μας για να φυτέψουμε αυθαίρετα.

Για το Περιοδικό μας («Το Ζαγόρι μας»), πιστεύουμε πως στην τριαντάχρονη πορεία του, ανήγαγε την προστασία του περιβάλλοντος (στο Ζαγόρι τουλάχιστον) σαν κεντρική επιδίωξή του έστω κι αν τα αποτελέσματα δεν ήταν τα προσδοκώμενα.

Κακά τα ψέμματα, η αγάπη και η προστασία του περιβάλλοντος, είναι κατά κύριο λόγο υπόθεση κουλτούρας και πολιτιστικού επιπέδου μιας κοινωνίας. Πράγματα που δυστυχώς δεν διαθέτουμε. Πώς αλλιώς να ερμηνευτεί ότι το 2007 ακόμα συζητάμε για τα ΧΥΤΑ τη στιγμή που τα σκουπίδια μας και τα απόβλητα πνίγουν τις πόλεις και τα χωριά μας;

Και πώς να γίνει αλλιώς όταν αυτοί στους οποίους αναθέτουμε αρμοδιότητες κι ευθύνες ζωτικές για την επιβίωση και την ανάπτυξη του τόπου, είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, άσχετοι και ανεύθυνοι και το μόνο που τους απασχολεί είναι οι καρέκλες τους κι ερχόμαστε όλοι μας μια φορά το χρόνο να φωνασκούμε παραφράζοντας την «Πατουλίδεια» ρήση... «Για το περιβάλλον ρε... γαμώτο».

Χιλιοειπωμένα πράγματα θα πείτε. Γι' αυτό σταματούμε. Αλλωστε τα φωνάζει καλύτερα σε άλλες σελίδες ο Φωκίων

Καψάλης κι ο Σταύρος Συκιώτης στο χρονογράφημά του, κάνοντας με την ευκαιρία της εκδρομής μας στην Ιταλία, κάποιες συγκρίσεις με άλλους. Αλλά κι ο Σάββας, στη σελίδα 16, που αναφέρεται σε μια απόφαση του Κοινοτικού Συμβου-

λίου Βίτσας το 1873, που δείχνει πως πριν πάνω από 130 και πλέον χρόνια, κάποιοι είχαν μεγαλύτερες ευαισθησίες για το περιβάλλον από σήμερα.

Η μόνη, ίσως, ελπιδοφόρα είδηση αυτών των ημερών (για το Ζαγόρι τουλάχιστον) είναι το πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού που κατατίθεται τώρα στη Βουλή. Μπορεί να υπάρχουν πολλές ενστάσεις από πολλές πλευρές για τις οποίες εμείς δεν μπορούμε να έχουμε σαφείς θέσεις, όμως μια παράγραφος όπως τη διαβάσαμε στον Αθηναϊκό τύπο λέει:

«Στο συντριπτικό, μεγαλύτερο μέρος της επικράτειας της χώρας ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ πλέον η διάσπαρτη δόμηση εκτός των οικισμών και επιτρέπεται μόνο εντός αυτών».

Είναι αυτό που χρόνια τώρα οι φορείς του Ζαγοριού ζητούσαν (από τη μακρινή δεκαετία του 80) και πιστεύουμε πως αν τελικά ισχύσει η παραπάνω

απαγόρευση αυτό θα αποτελεί ένα σοβαρό βήμα για την προστασία και τη διάσωση του περιβάλλοντος στο Ζαγόρι που αποτελεί και τη μοναδική του πρόικα.

Άντε, και του χρόνου τα... ξαναλέμε!!!

«Ζ»

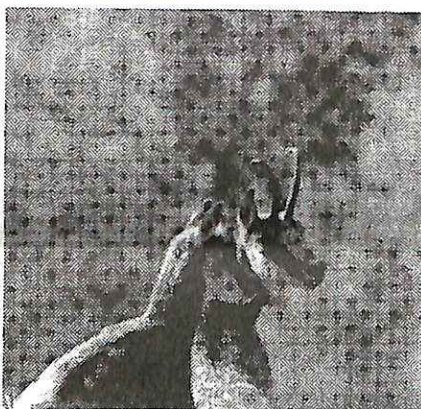
Σκότωσαν 7 αγριόγινδα

Ένα ακόμη περιστατικό παράνομου κυνηγιού και μάλιστα εις βάρος προστατευόμενου είδους, του αγριόγινδου, κατέγραψε το κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας.

Άγνωστοι, τους οποίους το κέντρο χαρακτηρίζει «κουκουλοφόρους των βουνών» σκότωσαν 7 αγριόγινδα στην περιοχή της Νταβάλιστας. Το κέντρο εγκαλεί για της στάση που κρατάνε οι αρχές και ειδικά το δασαρχείο Κόνιτσας, ενώ διερωτάται «ποιος είναι ο φορέας που υλοποιεί έργα για την πιο εύκολη πρόσβαση στη χαράδρα του Αώου, που αποτελεί τμήμα του εθνικού δρυμού Βίκου-Αώου και του εθνικού πάρκου Βόρειας Πίνδου». Επίσης, το κέντρο καλεί όλους τους αρμόδιους φορείς να αναλάβουν τις ευθύνες τους, να προσληφθούν φύλακες στο εθνικό πάρκο Βόρειας Πίνδου και να «ευαισθητοποιήσουν τους κυνηγούς και όχι μόνο, οι κυνηγετικοί σύλλογοι που διατείνονται πως ενδιαφέρονται για την προστασία της φύσης». Καλεί τέλος να τηρηθούν οι νομοθεσίες που προστατεύουν το συγκεκριμένο είδος ζώου που αποτελεί «σήμα κατατεθέν» της περιοχής.

(«Ηπειρωτικός Αγών» 26/6/07)

Νά... κι ένας ακόμη τρόπος προστασίας του περιβάλλοντος!!!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το τεύχος τούτο είναι διπλό (Ιουνίου-Ιουλίου). Το επόμενο τεύχος θα κυκλοφορήσει στα τέλη Αυγούστου αρχές Σεπτεμβρίου.

Τα Γραφεία του Περιοδικού, από 20 Ιουλίου μέχρι 20 Αυγούστου, θα υπολειτουργούν λόγω διακοπών.

Από την Σ.Ε.

Κάθε μήνα «Το Ζαγόρι μας»... ξεπορτίζει από τα «Τείχη» του –Σίνα 4, στα Γιάννενα– και κάνοντας τις διαδρομές του προς όλες τις κατευθύνσεις του ορίζοντα, ακόμα και εκτός των Ελληνικών συνόρων, φθάνει προς το τέλος του μήνα, στα χέρια των φίλων αναγνώστών του, γεμάτο μηνύματα, πληροφορίες και Ζαγορίσιο αμόλυτο οξυγόνο.

Μια φορά το χρόνο –κι έγινε θεσμός πια– «Το Ζαγόρι μας» «ξεπορτίζει» για να δώσει την ευκαιρία στους ανθρώπους που το φροντίζουν και σ' όλους εκείνους τους φίλους Ζαγορίσιους που το παρακολουθούν και του συμπαραστέκονται, σε μια τουριστική περιήγηση εντός και εκτός Ελλάδας.

Αυτό επαναλήφθηκε και φέτος –Μάιος 25-30– σε μια ενδιαφέρουσα περιήγηση στη Βόρεια Ιταλία. Φυσικά, θα την παρακολουθήσουμε –**χρονογραφικά θέματα**– για να μεταφέρουμε στις φιλόξενες σελίδες του τις εντυπώσεις και τα συναίσθηματά μας και να μειώσουμε έτσι το ...παράπονο όλων εκείνων των Ζαγορίσιων που δεν ήταν μαζί μας.

Το πρωινό συναπάντημα, όπως καθιερώθηκε για όλες, σχεδόν, τις τουριστικές εξορμήσεις των Γιαννίνων, γίνεται στο μεγάλο προαύλιο της Νομαρχίας. Το στέκι αυτό, θα λέγαμε, ανάβει το φυτίλι, σε πρωινή προσευχή– που θα διαμορφώσει και θα φωτίσει την ατμόσφαιρα που θα δημιουργηθεί στο χώρο του τουριστικού οχήματος, από τις χαρούμενες φωνές, τα γέλια, τις προσωπικές εκδηλώσεις των ανθρώπων που συμμετέχουν στην περιήγηση και συναπαντώνται.

Το ρολάρισμα του πούλμαν προς Ηγουμενίτσα, το επίνειο της Θεοπρωτίας, που έγινε μια σημαντική λιμενική Πύλη στον Ηπειρωτικό χώρο, με ευόωνες προοπτικές ανάπτυξης στο μέλλον.

Η ΑΝΕΚ της Κρήτης, με τα μεγαλύτερα και πολυτελή κρουαζιερόπλοιά της, μας υποδέχτηκε τόσο στον πηγαίο μας όσο και στην επιστροφή μας. Μια έκφρασή της και μια ικανοποίησή μας για τη δυναμική Ελληνική ναυτοσύνη.

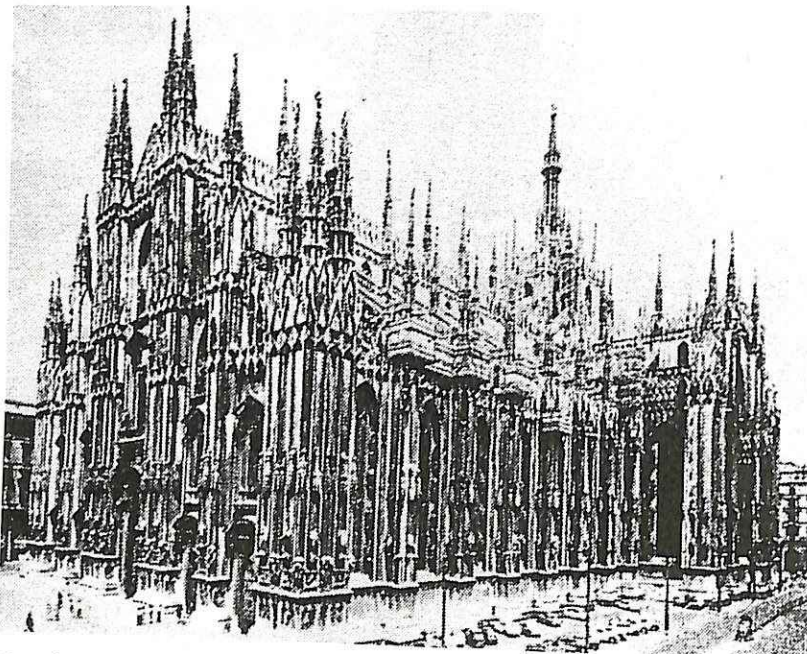
Μια γαλήνια Αδριατική, τα τεράστια σαλόνια των πλοίων και οι ανέσεις τους, ήταν προϋποθέσεις για ένα χαλάρωμα, μια λιποταξία από τις έγνοιες μας και τα προβλήματα του καθενός μας. Ένα νανούρισμα ονειρικό και πολύωρο, αφού την επομένη το πρωί αντικρίσαμε την Ιταλική επικράτεια, βρεθήκαμε στο λιμάνι της Βενετίας, πρώτο σταθμό στην περιήγησή μας.

Δυστυχώς το πρόγραμμά μας περιλάμβανε ολιγόωρη περιήγηση στην πόλη και χάσαμε την ευκαιρία ν' απολαύσουμε με άνεση την ιστορική και μεγαλόπρεπη πλατεία του Αγίου Μάρκου, το περίτεχνο Ανάκτορο των Δόγηδων και ν' απολαύσουμε, ρομαντικά, τα κανάλια της

Χρονογράφημα

Το ΖΑΓΟΡΙ μας «Εκτός των Τειχών»

Σταύρου Συκιώτη

Ο καθεδρικός Ναός του Μιλάνου (Ντουόμο). Αποτελεί το γνωστότερο δείγμα υστερογοτικής αρχιτεκτονικής στην Ιταλία. Η κατασκευή του άρχισε το 1386 και χρειάστηκαν 400 περίπου χρόνια για να ολοκληρωθεί.

με τις γόνδολες και τους γονδολιέρους τους. Η Ηπειρος είχε την παρουσία της στη Βενετία από τον 16ο αιώνα κι' είναι ονομαστά τα τυπογραφία των Ηπειρωτών: Νικολάου Γλυκού, Νικολ. Σάρου και Δημητρ. Θεοδοσίου.

Από δω και πέρα αρχίζει το ξετύλιγμα του προγράμματός μας, στον άξονα Βενετίας-Μιλάνου και τις περιοχές τους. Τα μάτια μας αχόρταγα κινούνται δεξόζερβα, καταγράφουν ό,τι βλέπουν, στους χώρους της μνήμης. Κι' όταν τόσα πολλά τα ενδιαφέροντα που μας πρόσφερε ο Ιταλικός βορράς, που μια λεπτομερής παρουσίασή τους θα μονοπωλούσε το φύλλο του παρόντος «Ζαγορίου μας».

Άποψη της μαγευτικής λίμνης ΚΟΜΟ και της περιοχής της, στα βόρεια σύνορα της Ιταλίας, με το τελεφερίκ που οδηγεί τους επισκέπτες ανηφορικά, στο ξενιό της γαλιέας.

Αξίζει, όμως, να σταθούμε σε κάποια χαρακτηριστικά φαινόμενα, που έπεσαν στην αντίληψή μας και μοιραία γεννούσαν τη σύγκριση με το δικό μας Ηπειρωτικό χώρο.

Πρώτη έκπληξη μας μετά τις υψηλόκορμες και αιχμηρές βουνοκορφές των περιοχών Παραμυθιάς και Ηγουμενίτσας με τις πολλές και βαθιές χαραδρώσεις τους, η απέραντη πεδιάδα του Πάδου (44.000 τετρ. χιλ/τρα) και εξολοκλήρου καλλιεργημένη και αξιοποιήσιμη. Μεγάλα αγροτεμάχια πολλών-πολλών στρεμμάτων με σιτηρά, καλαμπόκια, δενδροφύτες, αμπελώνες κι ανάμεσά τους οι **Αγροικίες** των ιδιοκτητών-καλλιεργητών. Το μάτι μας περιπλέει στην πράσινη θάλασσα

της πεδιάδας του Πάδου, χωρίς ν' αντικρίζει σ' όλο το βάθος της ορατότητάς του ίχνος βουνοπλαγιάς ή έστω μικρού λοφίσκου.

Σε μια τέτοια επίπεδη επιφάνεια, οι οδικές αρτηρίες που είναι αναπτυγμένες σε πολλές κατευθύνσεις, με εντυπωσιακούς διασταυρούμενους κόμβους, είναι το κάτι άλλο και η πολυάριθμη κίνηση των τροχοφόρων θυμίζουν μια αεικίνητη μυρμηγκιά. Εντυπωσιάζουν, επίσης, τα πεντακάθαρα κράσπεδα όλων αυτών των αρτηριών. Θα έλεγα, ακόμα, πως όλη αυτή η οδική ανάπτυξη, δεν είναι μόνο ένα τεχνικό έργο εξυπηρέτησης, αλλά με την όλη εμφάνισή της έχει μια έκφραση πολιτιστική.

Η Βερόνα, πρώτος σταθμός στην κατεύθυνσή μας, προς Μιλάνο. Πόλη με πολλά αξιοθέατα: (Αμφιθέατρο Αρένα) που μας εκπλήσσει στη Ρωμαϊκή εποχή, η εκκλησία του αγίου Ζήνωνος (9ος-10ος αιώνας), οι τάφοι της οικογένειας Σκάλικερ, το σπίτι των Ρωμαίων και

λιγότερα, που μου θύμιζε «Βαβυλωνία», στην προσπάθεια ενός σурφ-φετούς τουριστών ποικίλων φυλών και γλωσσών, να προσεγγίσουν τα ... δώματα της «πάλαι ποτέ» Ιουλιέτας. Να σημειώσω πως σ' όλον τον Ιταλικό βορρά συναντήσαμε έντονη τουριστική κίνηση.

Στη συνέχεια, άρχισε η περιπλάνηση στις πολλές μικρές ή μεγαλύτερες λίμνες του Ιταλικού βορρά (κυρίως Μαντζιόρες, Κόμο Γκάρντα κλπ) θα τις χαρακτηρίσω σε μικρά επιγεια κομμάτια του ουράνιου Παραδείσου, για τη φυσική του μαγεία, την περίτεχνη και φινέτσα ομορφιά των οικισμών τους, με μεσαιωνικούς ή νεότερους Πύργους, που όλα εκφράζουν το καλλιτεχνικό εσωτερό στοιχείο που χαρακτηρίζει τον άνθρωπο της Ιταλίας ή πιο κυριολεκτικά τον άνθρωπο αυτής της περιοχής.

Το Μιλάνο το τελευταίο μας στέκι και το πιο αξιόλογο.

Η ιστορία του χάνεται στα βάθη των αιώνων. Προϋπήρξε της Ρωμαϊκής κατάκτησης, διαδραμάτισε και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη βόρεια Ιταλία και αποτελεί σήμερα ένα δυναμικό βιομηχανικό και οικονομικό κέντρο. Αυτή τη μακρά ιστορία του, ιστορούν, σήμερα, αξιόλογα έργα, γι' αυτό το Μιλάνο γίνεται πόλος έλξης του παγκόσμιου τουρισμού, πέραν της οικονομικής και πολιτισμικής του ανάπτυξης.

Κυρίαρχο αξιοθέατο ο Καθεδρικός Ναός (Ντουόμο) με το περίτεχνο γοτθικό του στυλ, τα χιλιάδες αγάλματα στην εξωτερική του επιφάνεια, και υποθαλάσσιες τεράστιες κολόνες, ο δε υψηλότερος οβελίσκος του έχει 108, 50 μέτρα. Είναι, λοιπόν, να μη χρεαστεί 400 χρόνια για να ολοκληρωθεί αυτή η περίτεχνη καλλιτεχνική κατασκευή του; Ένας αριθμός από

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Η έναρξη των δεινών του Ζαγορίου

Οι Τούρκοι μετά την αποχώρηση των δυνάμεών των από το Τσεπέλοβο και το Γρεβενίτι, δεν έμειναν αδρανείς, ούτε τα γεγονότα τα εθεώρησαν τελεσμένα, αλλά ανασυντάχθηκαν με νέες ενισχύσεις και προέβησαν σε επιθετικές και άλλες ενέργειες.

Το τι επακολούθησε μας το αναφέρει κάποιος Κ.Β. «Αλλά φευ! Πόσον οικτρώς ηπατήθημε νομίσαντες ότι η ελευθερία αποκτάται άνευ θυσιών, άνευ κακουχιών, άνευ δεινών. Ο Τούρκος έχων το ένα μάτι του στον πλούτο και την πραότητα του Ζαγορίου, ουδαμώς επέτρεψε να περιβληθεί τούτον τον της παλιγγενεσίας χιτώνα, ούτω πάλλενον, άσπιλον και παρθένον. Διέσπειρε επομένως και εν αυτώ τον όλεθρον και την ατιμωσιν».

Τα γεγονότα τα οποία επακολούθησαν, τα περιγράφει η ανταπόκριση από κάποιο Ζαγορίσιο εις Αθηναϊκήν εφημερίδα. «Την επομένη από την εγκατάστασιν σκοπών εις τα υψώματα της Δοβράς, ανερχόμενοι από την Βρύσην του Πασά τέσσαρες γαστιέδες (προπομποί, ανιχνευταί), οι οποίοι ενέτεσαν εις ενέδραν στις προφυλακάς του σώματος, αυξηθέντος και δι' άλλων ενόπλων εκ των περίεχων, πυκνόν πυρ υπεδέχθη τους ολίγους Τούρκους. Δύο εφονεύθησαν, ο τρίτος επιηγάθη διαφυγών, ο τέταρτος διασωθείς δυστυχώς, μετέδωσε την είδησιν εις Ιωάννινα, οπόθεν εξήλθον 500 στρατιώται τακτικοί. Ούτοι από δύο σημεία προσέβαλον την Δοβράν προσπαθίσαντες να κυκλώσουν το σώμα.

Οι 150 Τούρκοι υπό τον Μουχτάρ Τσαούς (τουρκ.. Λοχίας), ανήλθον από την Περίβλεπτον εις Ζωνδίλαν, οπόθεν επήρχοντο εκ των πλαγίων κατά τον σώματος. Αγγελιοφόρος σπεύσας εις Ζωνδίλαν, αγγέλει εις τους αντάρτας τούτο. Πάραυτα οι ανωτέρω ανασταύσσονται προς μάχην καταλαβόντες επίκαιρα σημεία. Συγκρόνως η πολυαριθμότερα δύναμις των Τούρκων υπό τον Λοχαγόν Σαδίκ, ήρχισε τροχάδην να ανέρχεται το Ροντοβάνι. Εν τω μεταξύ τα γυναικόπαιδα προστατεύοντα υπό των

Ιστορικές σελίδες του Ζαγορίου

(από το βιβλίο «Το Φλαμπουράρι» του κ. Θωμά Μπαϊρακτάρη)

οπλοφόρων εγκαταλείπουν το χωρίον.

Οι αντάρται ανταλλάσουν πυροβολισμούς με τους Τούρκους, άνευ αποτελέσματος όμως, διότι τους έχωριζε απόστασι 1.500 μέτρων και πλέον. Προ του κινδύνου το σώμα έόπευσε να εγκαταλείψει τις θέσεις του προς αποφυγήν κυκλώσεως. Διηυθύνθησαν εκείθεν εις Κουνκούλιον και Βραδέτον. Τα γυναικόπαιδα εστάλησαν εις Λαίισταν.

Οι Τούρκοι επιδρομάντες εις τα χωρία έθεσαν πυρ και σίδηρον πανταχού όπου διήλθον οι αντάρται.

Αι οικίαι των προυχόντων Δοβράς: Τσαπάρα, Μηλιού, Παπακωνέντσου και άλλων, έγιναν παρανάλωμα του πυρός. Εσφάγη ανηλεώς η οικογένεια του Σπύρου Σαμαρά, ως εμάθαμεν εκ των προσφύγων».

Προ της καταστάσεως αυτής ο Καραγιώργος υποχωρεί, εγκαταλείπει και την προβλεπόμενη αντίσταση στα εξωκλήσια του Καπεσόβου, και κατευθύνεται προς Γυφτόκαμπο και Ανατολικό Ζαγόρι, αφού πρώτα συμπλακεί με τους Τούρκους στο Τσεπέλοβο, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Οι Τούρκοι ανενόχλητοι μπαίνουν σε όλα τα χωριά τα οποία λεηλατούν και φορτώνουν σε αρπαγμένα ζώα απογυμνώνοντας τα πλούσια σπίτια των νοικοκυραίων και εν συνεχεία τα πυρπολούν.

Οι Τούρκοι εκδικούνται το Τσεπέλοβο

Οι αναχωρήσαντες με τον οπλισμό τους κατόπιν συμφωνίας Τούρκοι χωροφυλάκες από το Τσεπέλοβο, στάθμευσαν στη Δοβρά και μετά την άφιξη των ενισχύσεων υπό τον Σαδίκ προχωρούν προς Τσεπέλοβο το οποίο καταλαμβάνουν έπειτα από φονική μάχη με τον Καραγιώργο. Αφού λεηλάτησαν τα σπίτια και σκότωσαν μερικούς, έκαψαν 13 σπίτια, κυρίως εκείνων που είχαν φιλοξενήσει τους αντάρτες.

Εν συνεχεία προχωρούν προς το Σκαμνέλι και έπειτα από φονική μάχη

με τους αντάρτες του Καραγιώργου και του Τσουκανάικα, το καταλαμβάνουν το λεηλατούν με λυσσαλέα αγριότητα και το πυρπολούν. Και ήταν το Σκαμνέλι ένα κόσμημα από αρχοντόσπιτα και αρχοντονοικοκυραίους. Οι κάτοικοι καταφεύγουν μέσα στον βαρυχειμώνα στα πυκνά δάση του Κόζιακα προς σωτηρίαν.

Μία άλλη ανταπόκριση από την Καλαμπάκα γραμμένη στις 15 Νοεμβρίου γράφει: «Το Ζαγόριον, η κοίτης των Εθνικών Ευεργετών, η ακρόπολη και ο παράδεισος ούτως ειπείν του εν Ηπείρω συμπαγούς Ελληνισμού, μετεβλήθη εις εν απέραντον νεκροταφείον. Τα γραφικά χωριά του ηρημώθησαν, επιρροπήθησαν, κατεστράφησαν υπό αγρίων στρατιών Τουρκικού στρατού και ατάκτων Αλβανών, οι οποίοι έχουν ως οδηγούς Ρουμανίζοντες εκ των χωρίων Αβδέλλας, Περιβολίου και Γρεβενών...».

Εις την τραγικήν αυτήν περίοδο του Ζαγορίου, καταφθάνει η χαρμόσυνη είδηση της απελευθερώσεως του Μετσόβου, αλλά η κατάσταση επιδεινώνεται.

Μετά την μάχη για 5 ώρες στο Λιασκοβέτσι και την υποχώρηση του Καραγιώργου και των άλλων αρχηγών, ακολουθεί η λεηλασία και η πυρπόληση του ωραίου Λιασκοβετσίου με τα επίσης θανμάσια σπίτια, τον πολυτελή εσωτερικό πλούτο και τα κατασκήματα.

Την ίδια τύχη είχαν εν συνεχεία και τα χωριά Δόλιανη, Δραγάρι, Τσερνέσι, Μακρύνο και Φλαμπουράρι.

Το ότι και μόνο οι κάτοικοι τρομοκρατημένοι και αλλόφρονες κατέφυγαν να σωθούν μέσα στη βαρυσχευμένη στην χιονισμένη Τσόζικ Ρόσια ύψ. 1500 μ., είναι χαρακτηριστική η απροσμέτρητη δοκιμασία και συμφορά. Οι Τούρκοι με συντονισμένες εν συνεχεία δυνάμεις επιχείρησαν να ανακαταλάβουν την 10η Νοεμβρίου το Μετσόβο, αλλά η αποτυχία των ήταν ολοκληρωτική και αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στα Γιάννινα.

Θα επακολουθήσει η τελευταία

φάση της ανέλιπτης τραγωδίας διά το Ζαγόρι με την κάθοδο από την Μακεδονία μέσω Κονίτης του Μπεκίρ Αγά με δυνάμεις εκ 1.200 ανδρών και Πυροβολικού. Αφού χτένισε για μια ακόμη φορά το Ζαγόρι και γίνεται κυρίαρχος, θα εγκαταστήσει το στρατηγείο του στο Τρίστενο, θα επιχειρήσει να ανακαταλάβει το Μετσόβο, χωρίς να το κατορθώσει, και τούτο διότι οι ευρισκόμενες εκεί δυνάμεις υπό τον Αν/ρχην Μήτσαν και των Ερυθροχιτώνων του Ρώμα μετά την πανωλεθρία στο Δρίσκο, τον αναγκάζουν και απελευθερώνουν τα άλλα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου.

Ο επίλογος της καταστροφής του Ζαγορίου

Ο επίλογος της καταστροφής του Ζαγορίου, διαγράφεται με την εμφάνιση και νέων Τουρκικών δυνάμεων υπό τον Τούρκο αξιωματικό Τραγιάν ο οποίος και κατέλαβε την Δόλιανη και επιχείρησε να ενωθεί με του Μπεκίρ δια την συνέχεια. Στο πέραςμά του συγκρούεται στη Γέφυρα «Κούρτιας» κοντά στη Βουτσά με ενέδρα του Καραγιώργου όπου φονεύεται ο ίδιος και διαλύεται το σώμα του. Επακολούθησαν και πάλι αντίποινα από τον Μπεκίρ, αλλά ήταν και το τέλος αυτής της μεγάλης τραγωδίας για το Ζαγόρι.

Ήταν ατύχημα το ότι η επιχείρηση το τέλος Νοεμβρίου στον Δρίσκο δεν είχε ευνοϊκή έκβαση και οι Τουρκικές δυνάμεις ανεθάρρησαν και ενήργησαν ως ανωτέρω διά το Ζαγόρι.

Το Ζαγόρι παρά τον ήλιο της ελευθερίας και την επάνοδο των διαφυγόντων κατοίκων κυρίως στην Θεσσαλία, θα βραδύνει να αναδημιουργηθεί παρά τις τεράστιες προσφορές των ξενιτεμένων.

Μετά πενταετία και κατά την περίοδο του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, θα υποστεί νέαν δοκιμασίαν από την φονεβή πείνα, λόγω του αποκλεισμού και την εμφάνιση της εξοντωτικής ισπανικής γρίπης, χωρίς ίχνος ιατρικής και φαρμακευτικής προστασίας.

ματιού. Το να βρεθεί μια γόπα σ' όποιο δρόμο πρέπει ν' αποτελεί «ιστορικό γεγονός». Τα τασάκια στη κορυφή των δοχείων απορριμάτων είναι γεμάτα γόπες, πολλές γόπες. Κι αυτό μαρτυρεί τον συνεπές κοπινιστή πολίτη, που αναζητάει το δοχείο για να πετάξει τη γόπα του.

Γενικά η καθαριότητα είτε σε κατοικημένες περιοχές, είτε υπαίθριες, εκφράζει το πολιτιστικό επίπεδο των ανθρώπων της περιοχής μας. «Ηθικόν δίδαγμα» για τους εαυτούς μας, από τη φειτική εκδρομή του «Ζαγορίου μας». Ας είμαστε καλά το 2008.

«Εκτός των Τειχών»

ψη τους στο εμπορικό κέντρο του, την Γκαλερία Βιτόριο Εμμανουέλε.

Ανακεφαλαίωτικά, να κλείσουμε το κείμενο, με τη σημείωση κάποιων χαρακτηριστικών στοιχείων, που πήραμε στις αποσκευές μας, σαν ενθύμια της περιήγησής μας στον Ιταλικό Βορρά.

α) Η πλούσια μαγευτική φύση, σε κάθε περιοχή (οικισμοί, πόλεις, καλλιεργητικές περιοχές) που μαρτυρούν την ανθρώπινη παρέμβαση στην προσπάθεια μιας καλαισθητής έκφρασης.

εντυπωσιακά κτήρια που στεγάζουν μουσεία, βιβλιοθήκες, εκθέσεις, θέατρα κλπ, με προβεβλημένη τη Σκάλα του Μιλάνου (Οπερα)– που δεν ευτυχίσουμε να επισκεφτούμε– είναι ο αρχιτεκτονικός και καλλιτεχνικός πλούτος του Μιλάνου.

Φυσικά, μέσα σ' όλα αυτά, υπάρχει για την τρέχουσα καθημερινότητα, η Στοά με τον εντυπωσιακό της δόλο, τα καλλιτεχνικά μωσαϊκά της δάπεδα, που φιλοξενεί πολλές δεκάδες επώνυμα Καταστήματα, για να μαρτυρούν οι τουρίστες, με τα είδη που αγόρασαν, την παρουσία τους στο Μιλάνο και την επίσκε-

ΕΘΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μετά το έντονο ενδιαφέρον του συμπολίτη μας Υφυπουργού κ. Στ. Καλογιάννη, για το Εθνικό Πάρκο «Τζουμέρκων – Περιστερίου Αράχθου», σημειώθηκε ένα δεύτερο βήμα προς την πλευρά αυτή, με την απόφαση ανακηρύξεως και του Υποτόπου Αμβρακικού Κόλπου επίσης σε εθνικό πάρκο.

Οπωσδήποτε οι παραπάνω ενέργειες ήταν ένα δείγμα περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, αν βεβαίως έχουμε και την ανάλογη λειτουργική τους απήχηση. Να μη δημιουργούμε δηλαδή σπινθηροβόλες στρακαστρούκες δίχως ουσιαστικό αντίκρισμα. Αλλά, ούτε κι από μόνες τους οι επιλογές αυτές είναι δυνατόν να εξασφαλίσουν εύσημα και πιστοποιητικά υγιών περιβαλλοντικών φρονημάτων στην Κυβέρνηση, αν το ενδιαφέρον της αυτό δεν μετακυλίθει και στην ευρύτερη επικράτεια του φυσικού μας περιβάλλοντος, λαμβάνοντας σοβαρά κι αμετάκλητα μέτρα προστασίας του, όπως:

1. Καταβολή διαπαιδαγωγικών προσπαθειών εκριζώσεως από την εσωτερική μας κινάβρα αυτής της τόσο σαματατζίδικης και αλαζονικής ανθρωποκεντρικής μας νοοτροπίας. Δεν είμαστε οι μοναδικοί αυτόχθονες στον παραπαίοντα αυτόν πλανήτη, ούτε έχουμε κάποια λευκή εξουσιοδότηση, να δρούμε, έτσι ακριβώς όπως δρούμε.

2. Άμεση καταστολή της υπερχρητικής πια παρανομίας και εξυγιάνσεως της συνθηκολογημένης με αυτή δημοσίας διοικήσεως. Την άνευ χρονотριβής δηλαδή, προσαγωγή στο εδώλιο του κατηγορουμένου, κάθε παραβάτη των περιβαλλοντικών κανόνων. Ήτοι, από τον ενδεικτικό, έως τα περιώνυμα αιλουροειδή του κέρδους, που συνήθως στο εδώλιο του κατηγορουμένου φτάνουν μόνο οι πρώτοι, ως εξιλαστήρια θύματα.

3. Τι βούληται να πράξη η κυβέρνηση σχετικά με το επίμαχο άρθρο 24 του Συντάγματος (τώρα ή οψέποτε αυτό ξανασυζητηθεί); Θα το καταστήσει πιο κερασφόρο, ώστε να καταστεί πιο συγκρουσιακό με τα ογκώδη βοοειδή των συμπερόντων, ή θα το ξεδοντιάσει, δίνοντας την ευκαιρία αθρόων οικοπεδοποιήσεων; Ποιός μπορεί να ξεχάσει εδώ, κείνες τις εισβολές, που έλαβαν χώραν την παρελθούσα 20ετία (τύπος) στα πευκοδάση της Πεντέλης, της Πάρνηθας, του Μαινάλου, Υμητ-

τού, Βιλίων, Μεγάρων, της Σολυγίας, τ' αγροτικά τεμάχια Επιταλίου Άνω Σουβάλας Παρνασσού κ.ά., χώρια το κεραμιδαριό του δικού μας δασυλλίου;

4. Πάραυτη αναχαίτιση της διαρροϊκής αναπτυξιμανίας των ορεινών δημάρχων και τινών κοινοταρχών. Έχουν καταστεί με τη «γαλαζογάιμη» κουλτούρα τους, η μεγαλύτερη μάλιστα του φυσικού μας περιβάλλοντος. Δεν τους πτοεί δε τίποτε. Ούτε η αιμάσσωσα από την προηγούμενη ρεμούλα οικονομία μας, ούτε κι αυτές ακόμη οι εναγώνιες επισημάνσεις των κλιματολόγων, «περί αποχής» από κάθε ενέργειας, που επιδεινώνει περισσότερο την κατάσταση της ήδη ψυχοραγούσης φύσης. Και ενώ θα πρέπει κάπου να στραβάκουσαν: πως τώρα, με την υπερθέρμανση του πλανήτη, έχουμε προβλήματα χιονιού, ακόμη και στις Άλπεις, αυτοί, «το γουδί το γουδοχέρι και τον κόπανο στο χέρι», θέλουν χιονοδρομικά κέντρα και τελεφερίκ ακόμη και στον κάμπο της Λαψίστας. Δε μας

Σκουπίδια: Το αξιοθέατο σκουπιδαριό μας.

φτάνουν δηλαδή 3 του Μετσόβου (Καρακόλι, Προφ. Ηλία, Ζυγού) κι ένα της Βασιλίστας, που δεν λειτουργούν ή υπολειτουργούν, χώρια τα όμορα Πετρούλιου, Βεροίας, Βελουχίου, εμείς –μετ'μουχαμέτ– θέλουμε κι άλλα κι ας γίν' ο τόπος γυάλα. Να, μόλις χθες σκώλασ' ου Μήτρους τ' άρμεγμα και τώρα θέλ', μιας και τυγχάνει

του Φωκίωνα Καψάλη

γνήσιος Ευρωπαίος από το Αφίον Καραΐ Χισάρ, να κουλουμεντριζέται σε χιονοδρομικό κέντρο έξω από τη στάνη!

5. Εξοβελισμού από κάποια αρχαιοθήκη της βουλής του αντισυνταγματικού και εγκληματικού για τον αντιπεριβαλλοντικό του χαρακτήρα, νομοσχεδίου «Περί προσεγγίσεως – αξιοποιήσεων βοσκοτόπων» (Ν. 1080 / 1980 – 1739/1987 / Υπουργείο Γεωργίας).

Μία φάμπρικα που παρείχε την ευκαιρία στους μνημένους της υπόθεσης να ξεχυθούν και ν' ανα-

σκάσουν με την ακόρεστη κερδομανία τους κάθε αγλίσμα και στόλισμα της Ένθειας Δημιουργίας. Καθιστώντας έτσι τον ορεινόν μας όγκο αυτοκινητιστικώς προσβάσιμο, άρα οχλοκρατικώς ευάλωτον σε τάσεις σύλληψης, φωνασκιών, ρύπων και ακατάσχετης λεηλασίας. Μόνον τα ορθόποδα της ίδιας μάζωσης αφηφούν το εύρος και τις επιπτώσεις των «κατασπλιάδικων» αυτών ενεργειών.

Σε τι απέβλεπε ωστόσο αυτή η βουλευτική και βολευτική τερατογέννηση, που στάθηκε η αφορμή να κατασκευαστεί τόσο χονδροειδώς η αρμονική διάπλαση της φύσης; Σερβίρεται κι εδώ ο ψευδεπίγραφος και λίαν εντυπωσιακός για την ανυποψίαστη κι απροπαρασκευάστη πολυκοσμία λόγος: «ανάπτυξη» της κτηνοτροφίας, ενώ πίσω παραδοκούσε ο κάθε εριοφόρος καρατζόβας του συστήματος, που προσέβλεπε πως και πως στις πολύφερνες ευρωπαϊκές επιδοτήσεις.

Αλλά, για ποια κτηνοτροφία μιλούσαμε ή μιλάμε, αφού λόγω των μαζικών μεταναστεύσεων και της υστερινής αστυφιλίας, δεν της μένουν στα χωριά μας ούτε γάτα σερνική; Προς εδραίωση των ανωτέρω, ας ρωτήσει ο εντιμότατος αναγνώστης, κάποιοι έμπιστόν του – εμπλεκόμενοι διοικητικώς κι εκτελεστικώς μ' αυτά τα έργα (Διεύθυνση Γεωργίας ή την άσπογη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Ηπείρου) μπας και του εκμυστηρευτεί τις καταγγελτικές μας από τότε, διαδικασίες διαμελισμού του φυσικού μας περιβάλλοντος και καταμερισμού των ΕΟΚικών επιδοτήσεων. Τι διοικητικώς δηλαδή, θάπρεπε ν' ακολουθηθεί, σύμφωνα με τις επιταγές της κειμένης νομοθεσίας και τι εντέλει γινόταν... Και τότε ασφαλώς θα νοιώσει την πνιγερή δυσοσμία από το ξεραστικό εκείνο φαγοπότι.

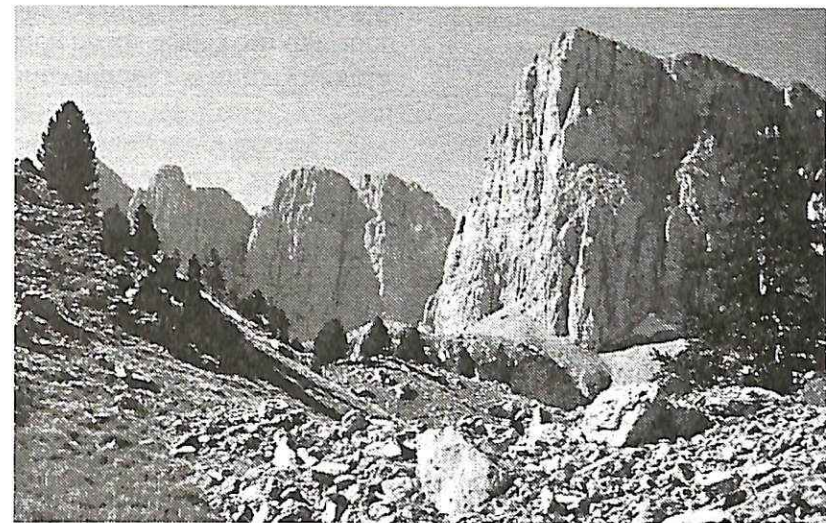
Γι' αυτό, θα πρέπει η παρούσα κυβέρνηση, ν' αποσύρει πάραυτα αυτό το πανάθλιο νομοσχέδιο – φάμπρικα – που στάθηκε – και δυστυχώς συνεχίζει ν' αποτελεί αιτία – καταστροφών κι αποσυντονισμού του ορεινού μας οικοσυστήματος. Αλλά, έως ενεργοποιήσεως αυτών των χρονοβόρων διαδικασιών, ν' απαγορευτεί περαιτέρω συντήρηση του ελεεινού αυτού ορεινού δικτύου, που αντί να φιλοξενεί ορεινό ζωικό κεφάλαιο, που εκλείπει συνεχώς, κατακλύζεται από κυνηγούς, λαθροκυνηγούς, εμπρηστές, λαθροξυλευτές, διακι-

ΕΘΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

νητές ή καλλιεργητές ναρκωτικών, συλητές μονών, ή ναιδριών, ρυπαντές κ.ά. Πρέπει επίσης να υπερτονισθεί, πως η νομοθετική αυτή και λίαν υπονομευτική για το φυσικό περιβάλλον, τερατογέννηση, που κατασπατάλησε δισεκατομμυρίων ευρωπαϊκών επιδοτήσεων, επιφύθηκε μόνον από την τότε κυβερνώσα παράταξη.

6. Η κυβέρνηση να επιστήσει την προσοχή στους υφιστάμενους σχηματισμούς της, σχετικά με την αγρίως «ξυλοκοπημένη» λέξη ανάπτυξη. Ανάπτυξη δεν είναι οι «άρες μάρες κουκουναρές», που τσαμπουνάει αδολεσχώς ο κάθε ειδικός επί παντός επιστητού σκρούμπος της τοπικής μας λαχαναγοράς. Ούτε βέβαια, ότι μπαταλοειδώς περιφέρεται στους σκοτεινούς διαύλους και στις υγρές κατακόμβες της κρανιακής μας χώρας. Πρωταρχικός μας στόχος πρέπει να είναι η αδιακώλυτη ροή της αειφόρου πρωτογενούς παραγωγής με όλα τα ποιοτικά και κερδοφόρα βιολογικά της γνωρίσματα. Κι αυτός ο ασυναγώνιστος αμψός ευδοκίμει σε ήπιες κυρίως και εύκρατες περιοχές. Σε κάμπους πεδιάδες, οροπέδια και ζυγωτούς με τους οικισμούς μας εκσυγχρονισμένους σταύλους, κι όχι σκαπεταμένους ανά τα όρη και τις κορφές, όπως στον καιρό της τουρκοκρατίας, με ξεσχισμένα νάυλον, πισόχαρτα και λαμαρίνες, που βρωμούν και ζέχνουν από χιλιόμετρα μακριά.

Όσο για τον τουρισμό ή αγροτουρισμό όπως ψευδεπίγραφα προβάλλεται, απαιτεί εκλεπτυσμό ηθών, πολιτιστική συνέχεια και συνέπεια, άσπογη προσφορά υπηρεσιών, γνησιότητα προϊόντων και

«Καρτερός» οροσειράς Τύμφης: Ποιούς βαρβάρους καρτεράει ο Καρτερός:

γηνγενή –όχι ξενόφερτα ή μιμητικά – πολιτιστικά ενδιαφέροντα (αρχαία ή σύγχρονα). Τούτα όλα και ειδικά ο πολιτισμός σε συνδυασμό με το φυσικό περιβάλλον, ιδιαίτερα για τον αλλογενή επισκέπτη, που είναι και πάροχος συναλλαγμάτων – κι αυτόν τον φίλιο προς την οικονομία μας τουρισμό πρέπει να επιδιώκουμε – παίζουν πρωτεύοντα ρόλο. Τι θαρρείτε πως έρχεται ο ξένος εδώ, για χάψες ξεστοπισιές και μπουζουκίστικους αμανέδες, όπως οι πιότεροι από μας διακαώς επιδιώκουμε; Ή μήπως θαρείτε πως έρχεται ν' απολαύσει τον καταμελισμένο από τις μπουλντόζες και καθημαγμένο ορεινόν μας όγκο, τα εμπρησμένα δάση και το χαβούζο-πυρκαχιά, σε κάθε πατουλιά και θάμνο φηγουράει μετέωρο ή πατικωμένο το εθνικό μας σκουπιδαριό.

Μη ρωτάτε δε και για το δομη-

μένο περιβάλλον... Και καλά οι καρικατούρες εντός των οικισμών, μα κείνες οι άθλιες βρύσες (ανέλεγκτες υγειονομικές οι περισσότερες) κι ότι άλλο λάχει, που κοπανάνει ο κάθε «μπαρμπερής» των κατοικιστηρίων κομητειών, στα πλάγια των αμαξιτών οδών, έχουν κάποια αδειοδότηση για την δομική τους νομιμότητα και τον αισθητικό εϊσμό τους;

Βγήκε κανείς σας, εν τω μεταξύ, στο Ζαγόρι, Πωγώνι, Κόνιτσα ή σ' οποιοδήποτε άλλο σημείο της υπαίθριας επικράτειάς μας, ν' απολαύσει, μετά τα επιτόπια «ραμαζάνια», τον τρισχιλιετή πολιτισμό μας; Αν μιλάμε για Ουγκαντέζους βέβαια, μήπως και τους αδικούμε; Είμαστε η 3η χώρα της Ε.Ε. με ρυθμό αυξησέως οικιακών απορριμμάτων κατά 433 κιλά το χρόνο. Έπειτα, δεν είναι δυνατόν να πιστοκόβουμε, όπως οι σοσιαλίζοντες την προηγούμενη 20ετία, να ηχορρυπαίνουμε να βεβηλώσουμε και να μεφετίζουμε με καυτά κατράμια τα κατ'άβραχα, αποδίδοντας αυτή την εσωτερική μας σύγχυση, σε κάποιο ασαφές και λίαν συγκεκριμένο πρόγραμμα τουριστικής συνενώσεως όμορων νομών (Γρεβενά, Κοζάνη, Καστοριά, Τρίκαλα – Πρόγραμμα Πίνδος κ. Φώλια).

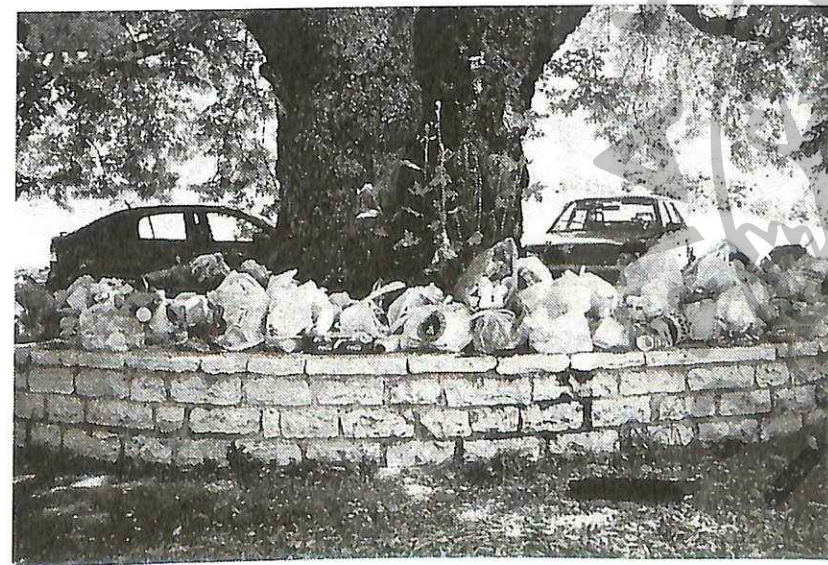
Λες και οι ανωτέρω νομοί δεν συνενώνονται με το εθνικό, επαρχιακό και το υπερασυτρεφόμενο και αμαρτωλό ορεινό δίκτυο, θα πρέπει να εξαπολύσουμε επιπλέον, τζάμπα και βερεσέ, τις ρυπογόνες και θορυβώδεις αυτοκίνητο-πομπές μας κι ως τους θρόνους των αετών. Να μη μείνει δηλαδή, τίποτε όρθιο στο «Ισλαμπαπάντ».

Και πάλι καλά, αφού δε ζητήσαμε και ναύσταθμο στο Γράμμο!..

7. Εθνικά Πάρκα ή Εθνική Πλάκα;

Τα Εθνικά Πάρκα, οι δρυμοί, οι υγροβιότοποι κ.ά., είναι και το επιτάσσει αυτό, όχι μόνον ο πολιτισμός, αλλά και οι αδήριτες οικολογικές ανάγκες, καταφύγια και ιερά άσυλα για τα κατατρεγμένα κι αποδεδειγμένα είδη της πανίδας και χλωρίδας, όπου ο διεστραμμένος νους των εξημμένων «χιμπαντζίδων» τείνει να εξαφανίσει παντελώς, από προσώπου γης (παράταση ολίγων ετών έχουμε). Είναι οι θερμοκοιτίδες της αναδημιουργίας. Κι ως εκ τούτου η πολιτεία θα πρέπει να καταβάλλει υπέρμετρες προσπάθειες, ώστε να διαφυλαχθεί η φυσική τους οντότητα. Γιατί διαφορετικά, τι άλλο θα παραδώσουμε στους επιγόνους μας, πέρα από αποψιλωμένη κι απονεκρωμένη από κάθε ζώντα οργανισμό, διακεκαυμένη γη, ειδικά τότε που το φυσικό περιβάλλον θά'ναι γι' αυτούς, όχι μόνον τόπος αναψυχής, αλλά στην κυριολεξία θέμα ζωής και θανάτου; Αλλά, για να επιτευχθούν όλα αυτά, σύμφωνα με τους οικολογικούς και λογικούς κανόνες, θα πρέπει πρώτ' απ' όλα, να υπάρχει μία κοινωνία υψηλών προδιαγραφών, συνειδητοποιημένη δημοσία διοίκηση και μία κυβέρνηση αντιστοιχών αξιωμάτων. Σ' αυτό το πλαίσιο εναποθέτει κανείς τις προσδοκίες του και για τα εθνικά πάρκα και το φυσικό περιβάλλον ευρύτερα. Κι αν κρίνουμε από τα καθημερινά μας δράματα, απέχουμε παρασάγγης από τις ιδανικές αυτές καταστάσεις. Κι αυτό για το συγκεκριμένο θέμα, φάνηκε ολοκάθαρα εξάρχης με το διακύβευμα συστάσεως φορέα. Αντί οι αρμόδιοι στα κριτήρια επιλογών ν' ακολουθήσουν πιστά, ως όφειλαν τη νομιμότητα, την αξιοκρατία και τη διαφάνεια, προτίμησαν, όπως οι προλαβόντες, την κομματική σκοπιμότητα, την αναξιοκρατία και την αδέξια νομιμοφάνεια. Έτσι προέκυψε ένας ανούσιος αχταρμάς ανίδεων και αδιάφορων ανθρώπων, που ουδόλως έχει σχέση, πλην βέβαια των μελών των οικολογικών οργανώσεων, με το φυσικό περιβάλλον. Επομένως, τι να περιμένει κανείς από δαύτους, να θεθούν σε λειτουργία τις λεπτές διεργασίες του δρυμοί, σ' ένα θέμα δηλαδή που προαπαιτεί εξειδικεύσεις, συνάφεια, ευαισθησία και πολύ αγάπη για τη φύση;

Φωκίων Καψάλης
Του Συλλόγου Προστασίας Ηπειρωτικής Φύσης

Διακοσμητική ...ξαρντινιέρα σκουπιδιών

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2007

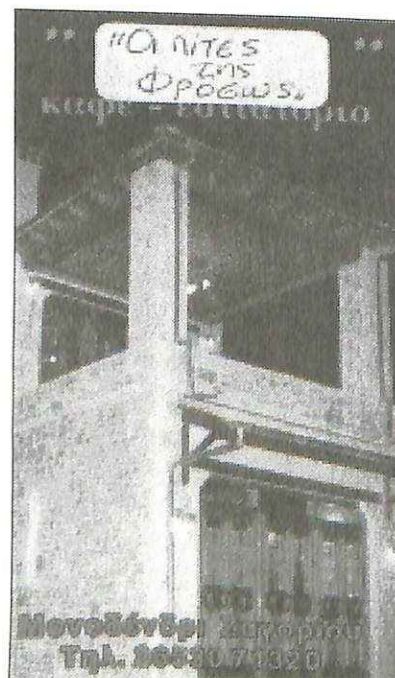
Στο Μονοδένδρι σκοπεύει τον Ιούλιο και τον Αύγουστο μία δέση πολύ σημαντικών πολιτιστικών και καλλιτεχνικών γεγονότων που είναι βέβαιο ότι θα προκαλέσουν το ιδιαίτερο ενδιαφέρον όχι μόνον των φιλοτέχνων αλλά και του ευρύτερου κοινού και που θα σχολιαστούν από πολλές πλευρές.

Συγκεκριμένα, μακριά από συνήθως μονίμως επαναλαμβανόμενες και κουραστικές κοινοτυπίες στους πολιτιστικούς χώρους του Μονοδενδρίου θα πραγματοποιηθούν κατά χρονολογική σειρά τον Ιούλιο και τον Αύγουστο οι παρακάτω δραστηριότητες και εκδηλώσεις:

1. Αρχαιολογικός χώρος Βίτσας - Είκοσι χρόνια μετά

Η ΙΒ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων προγραμματίζει τον Ιούλιο στον αρχαιολογικό χώρο της Βίτσας στα όρια της με το Μονοδένδρι, εκτεταμένες εργασίες ανάδειξης του αρχαίου οικισμού.

Το έργο χρηματοδοτείται από το Ριζάρειο Ίδρυμα, το οποίο και στο παρελθόν είχε αναλάβει τη χρηματοδότηση των ανασκαφών. Οι ανασκαφές στη Βίτσα άρχισαν το 1965 από την αιώνια Ιουλία Βοκοτοπούλου, όταν εντοπίστηκαν τα νεκροταφεία του οικισμού και συνεχίστηκαν έως το 1987. Ο οικισμός, ο οποίος εκτείνεται στο στενό αυχένα, από τον οποίο διέρχεται ο δρόμος που οδηγεί από τη Βίτσα στο γειτονικό Μονοδένδρι, χρονολογείται από τα μέσα του 9ου αι. π.Χ.

ΦΡΟΣΩ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ-ΛΑΔΙΑ
ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΤΗΛ. 26530 71320

έως το τέλος του 4ου αι. π.Χ. Οι κάτοικοί του ανήκαν στο φύλο των Μολοσσών και ασχολούνταν κυρίως με την κτηνοτροφία.

Εξαιτίας της μοναδικότητάς του ο οικισμός παρουσιάζει πολύπλευρο ενδιαφέρον. Μάλιστα, σ' ένα από τα σπίτια βρέθηκε το 1977, το χάλκινο κράνος φρυγικού τύπου, το οποίο προσεχώς θα εκτεθεί σε περίπτωση θέσης στο Μουσείο Ιωαννίνων. Ασφαλώς η συνέχιση των ανασκαφών αναμένεται να έχει ενδιαφέροντα αποτελέσματα και να εμπλουτίσει και να εμπλουτίσει τις γνώσεις μας για την οργάνωση της μικρής αυτής μολοσσικής κώμης.

Ειδικότερα προβλέπονται επιφανειακοί καθαρισμοί και αποψιλώσεις, συμπληρωματική ανασκαφική έρευνα, προκειμένου να αποκαλυφθεί η έκταση του αρχαίου οικισμού και τοπογραφικές αποτυπώσεις. Η κατασκευή ενιαίας περίφραξης και η τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων για το κοινό συμπληρώνουν τις εργασίες.

2. ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ: «Χήρες» του Ariel Dorfman - Από το θίασο One Year Lease - Σκηνοθεσία Ιάνθη Δήμου - Υπαίθριο Αμφιθέατρο Μονοδενδρίου, 18 Ιουλίου στις 19:00

Οι «Χήρες» είναι η ιστορία των γυναικών ενός χωριού, στο οποίο και επέζησαν μετά από σκληρή περίοδο πολέμου και δικτατορίας.

Όταν το ποτάμι άρχισε να ξεβράζει τα σώματα των αγνοουμένων αντρών του χωριού, οι γυναίκες αυτές γυναίκες εναντιώθηκαν σε ένα καινούριο καθεστώς και πάλεψαν να απο-

καλύψουν τις αγριότητες του παρελθόντος καθώς και να θρηνησουν τους αγαπημένους τους.

Ο θίασος One Year Lease παρουσίασε στην Αθήνα, τον Ιούνιο του 2007 την θεατρική παράσταση «Ο θάνατος και η Κόρη», στο θέατρο Ημέρας.

Τον Ιούλιο του 2007 θα περιοδεύσει στα χωριά της Ηπείρου (συμπεριλαμβάνεται το Πάπιγκο και ο Βίκος, στον ποταμό Βοϊδομάτη) με την παράσταση «Χήρες».

Τον Αύγουστο ο θίασος θα επιστρέψει στην Νέα Υόρκη για να συμμετάσχει στο φεστιβάλ, «New York International Fringe Festival (Reader)».

Όλες οι παραστάσεις θα είναι στην Αγγλική γλώσσα.

Ηθοποιοί: Jessica Applebaum, Amanda Culp, rieste Deshautel, Nico Evers-Swindell, Zack Griffiths, Jennie Hahn, Emma Jakson, Darrell James, Christina Lind, Ana Lucas, Susannah Melone, Nick Stevenson.

Σκηνοθέτης: Ιάνθη Δήμου
Κοστούμια: Kay Lee
Δραματογράφος: Jessica Applebaum

Υπεύθυνη Τύπου: Sarah Parvis

Ariel Dorfman

Ο Ariel Dorfman, είναι βραβευμένος Χιλιανός συγγραφέας και ακτιβιστής υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Γεννήθηκε στην Αργεντινή και μεγάλωσε εν μέρει στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εγκαταστάθηκε στην Χιλή και το 1973 εξορίστηκε βίαια από την χούντα του Πινοσέτ.

Στο πλούσιο ποιητικό, πεζογραφικό, θεατρικό και δημοσιογραφικό έργο του θα συναντήσουμε δυνατές αποκαλύψεις και αναφορές στην τυραννία, την καταστολή, την εξορία και τη δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος.

Ανάμεσα στα πολλά έργα του συμπεριλαμβάνονται τα Windows (1981; tr. 1983), The Late Song of Manuel Sendero (1983; tr. 1987), My House Is on Fire (1990), Reader (1995)

Heading South, Looking North (1998), he Nanny and the Iceberg (1999) an, of course, Death and the Maiden (1992).

Α' ANIMART 2007

Θερινή Συνάντηση για τον ψηφιακό πολιτισμό

Το ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ με τη συνεργασία του ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ξεκινά από φέτος το καλοκαίρι τη διοργάνωση της ANIMART, ενός ετησίως επαναλαμβανόμενου θερινού θεσμού επιμόρφωσης και κατάρτισης γύρω από την κινούμενη εικόνα, σε όλες τις εκδοχές της: animation, video art, visual art, digital art, κινηματογράφος, web art και mobile art, αλλά και γύρω από κάθε υβριδική μορφή τέχνης, όπου η σύζευξη των προαναφερθέντων μορφών έκφρασης με τις παραδοσιακές: ζωγραφική, κουκλοθέατρο, μουσική, χορό, έχουν κάτι καινούριο να κομίσουν στην πολιτιστική καθημερινότητα του 21ου αιώνα.

Η 1η ANIMART 07 θα πραγματοποιηθεί στο Μονοδένδρι Ιωαννίνων από 18 έως 28 Ιουλίου 2007 και θα περιλαμβάνει: Κατάρτιση, Εργαστήρια, Παιδικά Εργαστήρια, Διαλέξεις, Συζητήσεις, στρογγυλή τράπεζα, Προβολές, Συναυλίες, Διαδράσεις, Εκδρομές.

Η ανταπόκριση των ενδιαφερομένων ήταν ιδιαίτερα μεγάλη και μετά από επιλογή, με βάση τα βιογραφικά τους, επελέγησαν να λάβουν μέρος 61 άτομα, ως ακολούθως:

– 16 φοιτητές της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.
– 10 φοιτητές της Σχολής Καλών Τεχνών Θεσσαλονίκης (Ομάδα Κόμικς «Inkorrekt»)
– 35 animators, εκπαιδευτικοί, γραφίστες, φοιτητές ελληνικών πανεπιστημίων.
Θα διδάξουν Έλληνες και ξένοι ειδικοί, ως ακολούθως:

ANIMATORS
– Monique RENAULT, animator, Γαλλία/Ολλανδία
– Γιώργος ΣΗΦΙΑΝΟΣ, animator-καθηγητής στην ENSAD (Ecole Nationale Supérieure

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2007

ure des Arts Décoratifs), Παρίσι, Γαλλία

– Rony OREN, claymator, Καθηγητής, Επικεφαλής της Σχολής Animation, Bezalel Academy of Art & Design, Ιερουσαλήμ
– Μαρία ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΟΥ, animator
– Αλέκος ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ, animator

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΑΣΚΑΛΟΙ

– Πέπη ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

– Μαρία ΚΟΜΝΗΝΟΥ, αναπληρώτρια καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

– Γιώργος ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, επίκουρος καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

– Χρυσάνθη ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ, επίκουρος καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών

– Παναγιώτης ΚΥΡΙΑΚΟΥ-ΛΑΚΟΣ, διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου

– Θανάσης ΡΕΝΤΖΗΣ, σκηνοθέτης, διδάσκων στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

– Στάθης ΒΑΛΟΥΚΟΣ, διδάσκων στο Τμήμα Κινηματογράφου του Α.Π.Θ., Πρόεδρος της Ένωσης σεναριογράφων Ελλάδος.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ - ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

– Sarah MALLINSON, παραγωγός

– Χριστόφορος ΧΡΙΣΤΟΦΗΣ, σκηνοθέτης

– Θανάσης ΣΚΡΟΥΜΠΕΛΟΣ, σκηνοθέτης, συγγραφέας

– Ελευθέριος ΓΕΙΤΟΝΑΣ,

εκπαιδευτικός, Δ/ντής Εκπαιδευτηρίων Γείτονα

– Άρης ΜΑΛΑΝΔΡΑΚΗΣ, δημοσιογράφος

– Βουβούλα ΣΚΟΥΡΑ, εικαστικός

– Καμίλο ΝΟΛΛΑΣ, φωτογράφος

Τις εκδηλώσεις της 1ης ANIMART έχουν κληθεί να παρακολουθήσουν:

– Η Γενική Γραμματέας Νέας Γενιάς, κυρία Βάσω Κόλλια

– Η Διευθύντρια της Διεύθυνσης Κινηματογραφίας και Οπτικοακουστικών Μέσων, του Υπουργείου Πολιτισμού, κυρία Δήμητρα Αργυρού

– Ο Πρόεδρος και Διευθυντής του Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων, κύριος Ροδόλφος Μορώνης

– Η Διευθύντρια του Media Desk Hellas, Κυρία Παναγιώτα Παναγοπούλου

– Ο Έλληνας αντιπρόσωπος στο Eurimages, Media και to See Netwotk Cinema, κύριος Αλέξανδρος Κακαβάς, Συγγραφέας/Σκηνοθέτης

– Η Διευθύντρια του Media Desk Hellas, Κυρία Παναγιώτα Παναγοπούλου

– Ο Έλληνας αντιπρόσωπος στο Eurimages, Media και to See Netwotk Cinema, κύριος Αλέξανδρος Κακαβάς, Συγγραφέας/Σκηνοθέτης

– Ο Έλληνας αντιπρόσωπος στο Eurimages, Media και to See Netwotk Cinema, κύριος Αλέξανδρος Κακαβάς, Συγγραφέας/Σκηνοθέτης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

(Το πρόγραμμα συμπληρώνεται)

18.7.2007, ΤΕΤΑΡΤΗ

– Τελετή Υποδοχής
– Εγκαίνια Έκθεσης Κόμικς: «Εξοδος Κινδύνου» της Ομάδας Κόμικς «Inkorrekt».

– Ρεσιτάλ: «Η Ιστορία του Τάνγκο» από το ομώνυμο έργο του Άστορ Πιατσόλα, για ακορντεόν και κιθάρα. Οι μουσικοί: **Αναστασία Γεωργάκη**, ακορντεόν και **Άρης Κονιδάκης**, κιθάρα, θα ερμηνεύσουν -υπό το σελή-

νόφως- γνωστά και άγνωστα, σύγχρονα και παραδοσιακά τάνγκο, σε μια εφ' όλης της ύλης αναδρομή στο ξεχωριστό αυτό μουσικό είδος.

19.7.2007, ΠΕΜΠΤΗ

– Προβολή ταινιών κινούμενων σχεδίων. Εισαγωγή: Άρης Μαλανδράκης, δημοσιογράφος.

20.7.2007, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

– Συναυλία Φιλαρμονικής Δήμου Καλαβρύτων (στο χωριό Ασπράγγελοι).

21.7.2007, ΣΑΒΒΑΤΟ

– Θέατρο Αναλογίου. «Η χρυσόμυγα» του Χριστόφορου Χριστοφί.

22.7.2007, ΚΥΡΙΑΚΗ

– Ημερήσια περιήγηση στα αξιοθέατα της ευρύτερης περιοχής των Ζαγοροχωρίων.

24.7.2007, ΤΡΙΤΗ

– Arc Duo: Οι περιπέτειες του πρίγκιπα Αχμέτ.

25.7.2007, ΤΕΤΑΡΤΗ

– Πανηγύρι με παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια στην πλατεία του χωριού, παραμονή της Αγίας Παρασκευής.

26.7.2007, ΠΕΜΠΤΗ

– Πανηγύρι με παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια στην πλατεία του χωριού, ανήμερα της Αγίας Παρασκευής.

4. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ «Οδοιπορικό στο Ζαγόρι»

Με πληθώρα συμμετοχών κατακλύζεται το Ριζάρειο Ίδρυμα που διοργανώνει το φωτογραφικό διαγωνισμό «Οδοιπορικό στα Ζαγοροχώρια». Η πρωτοβουλία αυτή που ήδη συζητείται ευρέως και έχει ανταμείφει με μεγάλο ενδιαφέρον από ερασιτέχνες και επαγγελματίες φωτογράφους, περιηγητές, κατοίκους και φίλους του Ζαγοριού, διοργανώνεται με χορηγό επικοινωνίας το «ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ» που εκδίδεται με την «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», το προτελευταίο Σάββατο κάθε μήνα. Ο διαγωνισμός σκοπό έχει να προβάλλει την αστείρευτη φυσική ομορφιά και το περιβαλλοντικό παράδεισο της περιοχής καθώς και να αναδείξει την αρχιτεκτονική μοναδικότητα των 46 οικισμών και χωριών που απαρτί-

ζουν τα Ζαγοροχώρια. Η προθεσμία υποβολής συμμετοχών λήγει στις 2 Ιουλίου οπότε το Ριζάρειο Ίδρυμα υπενθυμίζει σε όλους ότι έχουν ακόμη λίγο χρόνο προκειμένου να αποστείλουν το υλικό τους συμπεριλαμβάνοντας ό,τι η δημιουργική φαντασία και η οπτική προσέγγιση του φωτογραφικού φακού συσχετίζει με τα Ζαγοροχώρια. Τα δώρα είναι πολλά καθώς και οι ηθικές ανταμοιβές, εφόσον πέραν από την καθαυτό βράβευση θα επακολουθήσει μεγάλη καλλιτεχνική έκθεση στο Μονοδένδρι, θα γίνει εκτεταμένη δημοσίευση στο περιοδικό «ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ» και θα εκδοθεί πολυτελές λεύκωμα.

5. «Ο δρόμος προς την Ελλάδα»- Φωτογραφική έκθεση

Του Robert Mc Cabe

Πρόκειται για μία πολύ σημαντική έκθεση του Αμερικανού φιλέλληνα καλλιτέχνη και διακεκριμένου δημοσιογράφου, η οποία παρουσιάστηκε πρόσφατα στο Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος με μεγάλη επιτυχία.

Η έκθεση του Μονοδενδρίου περιλαμβάνει πλουσιότερο υλικό και συνοδεύεται εκτός από βιβλίο-λεύκωμα και από δύο εντυπωσιακές αφίσες. Η έκθεση θα παρουσιαστεί στο Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο Μονοδενδρίου στις 12 Αυγούστου, ημέρα Κυριακή και ώρα 7 μ.μ.

Ο Robert MC Cabe γεννήθηκε στο Σικάγο το 1934. Οι πρώτες του φωτογραφίες ήταν κυρίως φωτογραφίες ρεπορτάζ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Λουλούδια

Ομορφαίνουμε κάθε στιγμή της ζωής σας!

Αποστολές λουλουδιών σε όλο τον κόσμο

Α' Κατάστημα:
Μιχαήλ Θεοδώρου,
Βηλαρά 6-8 Τηλ. 26510 35235

Β' Κατάστημα:
Αριστεά Θεοδώρου,
Βαλαωρίτου 49
Τηλ. 26510 39979
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Εφη Ν. Φερεντίνου
Φαρμακοποιός

Αρωματοθεραπεία
Φυτικά Καλλυντικά

Καλπακίου 9 Αμπελόκηποι - Ιωάννινα
Τηλ. 26510 94937

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2007

για αυτοκινητιστικά και σιδηροδρομικά ατυχήματα ή θεομηνίες, για εφημερίδα tabloid της Νέας Υόρκης. Επισκέφτηκε για πρώτη φορά την Ελλάδα το 1954, ως φοιτητής του Πανεπιστημίου του Πρίνστον. Επέστρεψε το 1955 και το 1957, με φορητό πλοίο από τις Ηνωμένες Πολιτείες, ταξίδεψε πολύ στην Ελλάδα τη δεκαετία του 50 και του 60, φωτογραφίζοντας με μια Rolleiflex και με φιλμ Plus-x στιγμές μιας χώρας που έμελλε να γίνει δεύτερη πατρίδα του. Στα ελληνικά κυκλοφορούν δύο λευκώματα με φωτογραφίες του: *Ελλάδα, τα χρόνια της αθωότητας, 1954-1965* (2004) και *Τρεις μέρες στην Αβάνα* (2006).

Την έκθεση στο Μονοδένδρι συνοδεύει βιβλίο-λευκώμα 200 σελίδων με τίτλο Στο δρόμο για την Ελλάδα (διγλωσσό, ελληνική-αγγλική έκδοση, με κείμενα του James L. Mairs και του Robert McCabe), με περίπου 150 φωτογραφίες, χωρισμένες σε ενότητες: Βόρεια Αμερική, Ιταλία 1954-1955, Παρίσι 1955, Άφιξη στην Ελλάδα, Ταξίδια στην ηπειρωτική Ελλάδα και στα νησιά... Το βιβλίο συμπληρώνεται από ένα παράρτημα με

σπάνιες φωτογραφίες του τέλους της δεκαετίας του 50 από την Ανταρκτική.

Ο φωτογράφος γράφει στο εισαγωγικό του κείμενο:

«Τον Ιούνιο του 1954 ξεκίνησα για ένα ταξίδι που προοριζόταν να αποτελέσει ένα είδος «Grand Tour», Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα, Αίγυπτο και ακτόπιν πίσω στην Ιταλία και τη Γαλλία, απ' όπου θα παίρναμε το δρόμο της επιστροφής στις Ηνωμένες Πολιτείες...

Σε αυτή την έκθεση είναι πολλά -πέρα πολλά!- εκείνα που αναφέρονται στο ταξίδι μου προς την Ελλάδα και στη διαμονή μου στην Ελλάδα τις δεκαετίες του 1950 και του 1960. Ο δρόμος προς την Ελλάδα περνούσε από το Παρίσι και την Ιταλία, και έχω προσπαθήσει να σας δώσω μια γεύση του τι υπήρχε εκεί τον καιρό που, περαστικός, επισκεπτόμουν αυτά τα μέρη.

Στα 1954 πήγα στο Παρίσι και κατόπιν στη Βενετία. Στα 1955 ναυτολογήθηκα σ' ένα πλοίο τύπου Λίμπερτι με προορισμό την Ελλάδα μέσω Ιταλίας, κι έτσι υπάρχουν μερικές φωτογραφίες από το πλοίο, το

Ελληνικό Σταρ και από την Ιταλία.

Στο βορειοαμερικανικό τμήμα της έκθεσης αυτής παρουσιάζω λίγες φωτογραφίες της εποχής όταν μόλις άρχιζα να κοιτάζω πέρα από το αποκλειστικά ειδωσιογραφικό ενδιαφέρον μου».

Ο James L. Mairs γράφει για την έκθεση:

«Κοιτάξε τις φωτογραφίες του Παρισίου, και σκεφτείτε τον Cartier-Bresson ή τις μεγάλες καρπιοστάλ του Υβον. Κοιτάξε όλες του τις φωτογραφίες της Ελλάδας. Διδάχτηκε μήπως από τον Κωνσταντίνο Μάνο; Όχι, αυτές οι φωτογραφίες τραβήχτηκαν σχεδόν δέκα χρόνια πριν από το Greek Portfolio του Κωνσταντίνου Μάνου. Την Αμερική τη φωτογραφίζει πριν από τον Robert Frank. Και ούτως και ο Robert McCabe, για λόγους που δεν καταλαβαίνω πλήρως, μας έχει δώσει ένα θησαυρό εικόνων, που η καθεμία τους μας ικανοποιεί βαθύτατα. Είμαστε πολύ τυχεροί που έχουμε αυτή τη συλλογή, καμωμένη από ένα φωτογράφο του οποίου το όνομα δεν είναι διάσημο, ενώ θα έπρεπε».

6. Ένδυμα Θεάτρου-Μεγέθυνση στο αφάνες

Θεατρικά κουστούμια από παραστάσεις του Εθνικού Θεάτρου στα Α' Δωδωναία που άφησαν εποχή καθώς και μια σειρά εκπληκτικών φωτογραφιών του φωτογράφου Ηλία Ηλιάδη με τον γενικό τίτλο «Μεγέθυνση στο αφάνες» όπου εικονίζονται αξιοσημείωτες λεπτομέρειες κοστούμιών από κορυφαίες παραστάσεις του ελληνικού και ξένου δραματολογίου απαρτίζουν αυτή την έκθεση των εκθέσεων που θα παρουσιασθεί την Α' εβδομάδα του Αυγούστου στο Ριζάριο Συνεδριακό Κέντρο Μονοδένδριου απογειώνοντας τον θεατή στις υψηλότερες κορυφές της μεγάλης τέχνης και της αισθητικής. Θέαμα εκπληκτικό.

7. Καλλιτεχνικός σταθμός της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών

Εφόσον έχουν εκγριθεί από την ΕΠΙΑΕ τα αρχιτεκτονικά σχέδια του καλλιτεχνικού σταθμού υπολογίζεται ότι εντός του φθινοπώρου θα γίνει η δημοπράτηση αυτού του πολύ σημαντικού για την Ήπειρο έργου.

ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Δημοσιεύουμε παρακάτω, πρόσφατα σχόλια Γιαννιώτης εφημερίδας («Πρωινός Λόγος») που αφορούν στη συνεισφορά και προσφορά του συμπατριώτη μας, ευπατρίδη Άγγελου Κίτσου.

Χρόνια τώρα, με την ακαταπρόσβλητη δραστηριότητά του, μέσα από το Ριζάριο Ίδρυμα, που ο ίδιος και οι συνεργάτες του το έκαναν ένα από τα πιο αξιολογικά ιδρύματα της χώρας μας, κατέκτησε δίκαια τη γενική αναγνώριση όλου του πνευματικού, οικονομικού και πολιτικού κόσμου, ασχέτως χρώματος, θέσης και ιδεολογίας. Γιατί ο Άγγελος είναι πάνω απ' όλα αυτός, με μοναδική έγνοια την προσφορά στον τόπο του.

Θα μπορούσε κανείς να γράψει ολόκληρο βιβλίο για τη

γενική αυτή αναγνώριση, για το πάθος του, την ανεξάντλητη ενεργητικότητά του και το ανιδιοτελές της προσφοράς του, όπως αυτή καταγράφτηκε και καταγράφεται καθημερινά, από ανθρώπους με αδιαμφισβήτητο κοινωνικό εκτόπισμα και γνώση.

Συνήθως άνθρωποι σαν τον Άγγελο Κίτσο, που... προκαλούν τα ψηλώματα και τις κορυφές, κινδυνεύουν -λένε- από τα αστροπελεκία και τους κεραυνούς. Για τον Άγγελο, πιστεύουμε πως κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να γίνει. Γιατί έχει γύρω του δυνατό... αλεξικέραυνα, ακριβώς αυτή της γενικής αναγνώριση όλων και πρώτα των Ζαγορίσιων.

Η μόνη μας ευχή, να είναι πάντα γερός!

«Ζ»

διαδόσεις...

Πολλαπλά τα οφέλη...

Σε αυτοτελές κτήριο του Ριζαρίου Ίδρυματος στο Χαλάνδρι θα στεγαστεί δεσμή υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Το όλο εκπαιδευτικό σχήμα θα έχει χαρακτήρα πανελληνίας εμβέλειας, αφού θα υπάρχει δικτύωση μέσω της προηγμένης τεχνολογίας με όλα τα κέντρα επιμόρφωσης, τα σχολεία, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους Ο.Τ.Α. Ο ακαταπρόσβλητος πρόεδρος του Ίδρυματος Άγγελος Κίτσος (φωτό) με αποφασιστικότητα προώθησε την υλοποίηση του εγχειρήματος, παραμερίζοντας ανούσιες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Τα οφέλη θα είναι πολλαπλά, καθώς θα ανοίξει ο δρόμος, σε όσους συνδέονται με τη Ριζάρειο, της ανανέωσης των γνώσεών τους...

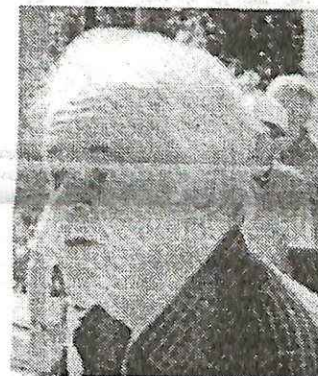
H.

Επίσκεψη στο Ριζάριο Ίδρυμα του πρώην Πρωθυπουργού της Γαλλίας Μισέλ Ροκαρ και της συζύγου του.

Με ουσιαστικό έργο!

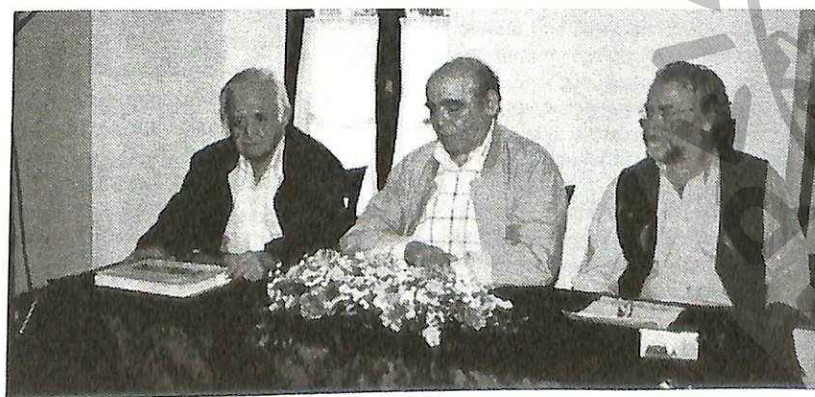
Ένας από τους ανθρώπους που καθημερινά αγωνίζονται για τον τόπο μας, τόσο για τις υποδομές όσο και για την προβολή του, είναι ο Άγγελος Κίτσος! Είναι ο άνθρωπος που παράγει ουσιαστικό έργο, σε όποιο τομέα και αν θελήσει να καταπιαστεί! Σεβαστός στην κοινωνία, κάνει τους ανθρώπους που έχουν την οικονομική δυνατότητα και τη θέληση να τον εμπιστευτούν και να αποφασίζουν να μας προσφέρουν κάτι από αυτά που μας λείπουν...

Παράδειγμα για τους νέους...

Να είναι οι σπουδές και οι γνώσεις του που τον κάνουν να ξεχωρίζει; Υπάρχουν σίγουρα πολλοί άλλοι που έχουν κάνει περισσότερες σπουδές και έζησαν στην αφάνεια! Να είναι ο δεκτικός ευφυΐας που του επιτρέπει να ξεφεύγει από το μέτριο και γίνεται διαφορετικός; Υπάρχουν ίσως και πιο έξυπνοι άνθρωποι, που πέρασαν και έφυγαν από αυτή τη ζωή χωρίς να αφήσουν κανένα σημάδι. Είναι αυτοί που έζησαν μόνο για το προσωπικό τους συμφέρον! Αυτός, όμως, ο άνθρωπος, έχει κάτι διαφορετικό μέσα του, που ξεκίνησε να εκδηλώνεται πριν από πολλά χρόνια, που μεγάλωσε μαζί του και όσο ωριμάζει γίνεται δημιουργικότερο! Είναι η διάθεση ανιδιοτελούς προσφοράς, που λίγοι άνθρωποι την έχουν και μέσα από αυτούς λίγοι θα ξεχωρίσουν για το έργο τους! Ανάμεσα στους λίγους και ξεχωριστούς είναι και ο Άγγελος Κίτσος! Εμείς τον καμαρώνουμε και τον ευχαριστούμε που υπάρχει ανάμεσά μας! Αυτός μπορεί να είναι παράδειγμα για τη νέα γενιά που ψάχνει για πρότυπα...

Π. Λαός 7/6/07 Ευθύβολος

Ο Άγγελος με γνωστούς Έλληνες συγγραφείς στο Μονοδένδρι.

Με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κároλο Παπούλια.

Πήρε άρωμα από τα Γιάννενα

(ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΛΓΩΝ) 15/5/07

Από αριστερά: Παπούλιας και Φίσερ φτάνουν στο Νησί και τους υποδέχεται δεξιά η Άννα Παπούλια κόρη του Έλληνα Προέδρου. Στη συνέχεια οι δύο πρόεδροι με τις συζύγους τους επισκέφθηκαν και τα μοναστήρια του νησιού, ενώ την Κυριακή το πρωί πήγαν στη Δωδώνη όπου ξεναγήθηκαν από τον αρχαιολόγο Κώστα Ζάχο (αριστερά).

Μπορεί χτες ο Πρόεδρος της Αυστρίας Χάιντς Φίσερ να είχε επίσημες επαφές στην Αθήνα το σαββατοκύριακο όμως το πέρασε στα Γιάννενα προσκεκλημένος ανεπίσημα από τον Έλληνα Πρόεδρο Κároλο Παπούλια και τη σύζυγό του Μαίη.

Το Σάββατο ο κ. Φίσερ με τη σύζυγό του και την αυστριακή αντιπρο-

σωπεία έφτασαν αργά το απόγευμα στο αεροδρόμιο και στη συνέχεια έκαναν μια περιήγηση στη λίμνη με πλοιαράκι και το βράδυ παρακάθησαν σε δείπνο στο Νησί με τους ντόπιους να υποδέχονται εγκάρδια τους δύο προέδρους. Την Κυριακή το πρόγραμμα ήταν πολύ πιο πλούσιο. Ολοκληρώθηκε αργά το βράδυ με ξενάγηση στο Βυζαντινό

Μουσείο του Κάστρου ενώ το πρωινό ξεκίνησε από το αρχαίο θέατρο της Δωδώνης. Εκεί ξεναγήθηκαν για πολύ ώρα από τον προϊστάμενο της ΙΒ Εφορείας Κώστα Ζάχο και τους αρχαιολόγους ενώ μπηγαν και στο αρχαίο θέατρο που ως γνωστό βρίσκεται υπό συντήρηση. Μάλιστα εκείνη την ώρα συνάντησαν στο χώρο και γκρουπ Αυστρια-

κών τουριστών.

Το μεσημέρι οι δύο Πρόεδροι ενδιέφερον τον κόσμο που βρέθηκε τυχαία μπροστά στους δύο προέδρους και ήθελα να τους σφίξει το χέρι. Σήμερα κ. Παπούλιας με τον κ. Φίσερ, θα αναχωρήσουν από την Αθήνα για τη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να επισκεφθούν το Άγιο Όρος, ενώ οι σύζυγοί τους θα ξεναγηθούν στη Βεργίνα.

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Τελειώνουν τα εμπόδια με τη μελέτη για το παράρτημα στο Μονοδένδρι

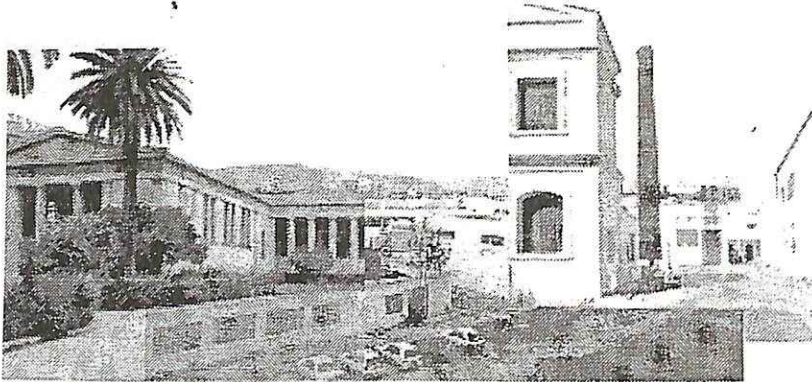
Στο τέλος του φαίνεται να φτάνει επιτέλους ο μαραθώνιος για την δημιουργία παραρτήματος (σταθμού) της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών στο Μονοδένδρι του Κεντρικού Ζαγορίου, αφού το εμπόδιο που ήταν η έγκριση της Πολεοδομικής άδειας, εκτός απροόπτου ξεπερνιέται.

Τα μηνύματα από την προχθεσινή συνάντηση εκπροσώπων του μελετητικού γραφείου «Γραμματόπουλος-Πανουσάκης» και υπαλλήλων της Πολεοδομίας της Ν.Α. Ιωαννίνων φαίνεται να είναι αισιόδοξα και να βάζουν τέλος στην χρόνια αντιπαράθεσή τους για τη μορφή και αισθητική του κτιρίου που έφερε και την καθυστέρηση.

Η αυστηρότητα που διέπει τους όρους δόμησης στο Ζαγόρι φαίνεται πως ήταν τομεγάλο πρόβλημα στην έγκαιρη προώθηση του έργου (που ανακοινώθηκε πριν από 9 χρόνια!) καθώς οι απαιτήσεις που κατά καιρούς προέβαλε η Πολεοδομία της Ν.Α. Ιωαννίνων ήταν πολλές και η συνεργασία με το μελετητικό γραφείο μάλλον όχι η καλύτερη δυνατή.

Ωστόσο στην τελευταία τους συνάντηση προχθές φάνηκε να βρίσκουν κάποιο σημείο επαφής που μπορεί να οδηγήσει σε αίσια έκβαση και σ' αυτή τη συνάντηση, σύμφωνα και με τον μελετητή κ. Χρ. Πανουσάκη ο οποίος μίλησε στην «Η», ζητήθηκαν από μέρους της Πολεοδομίας κάποιες τροποποιήσεις τις οποίες το μελετητικό γραφείο έκανε αποδεκτές.

«Ελπίζω έτσι να κλείσει και η αντιπαράθεση», τόνισε ο κ. Πανουσάκης.

Δεν αποκλείεται βεβαίως το ζήτημα να μη κλείσει εδώ καθώς ενδεχομένως στην πορεία να ζητηθούν και άλλες τροποποιήσεις. Η αίσθηση που υπάρχει ωστόσο, τόσο από την πλευρά του μελετητικού γραφείου όσο και από την πλευρά του Ριζαρείου Ιδρύματος και του Προέδρου του κ. Α. Κίτσιου, η συμβολή του οποίου στην προώθηση του ζητήματος είναι σημαντική, είναι ότι υπάρχει επιτέλους κατάληξη επί της μορφής του κτιρίου.

Ο τελευταίος μάλιστα, μιλώντας στην «Η» δεν έκρυψε την ικανοποίησή του για την εξέλιξη αυτή.

«Είμαστε ευχαριστημένοι γιατί βλέπουμε ότι μετά από πολλές ταλαιπωρίες ένα θέμα σημαντικό για τα

καλλιτεχνικά δρώμενα του τόπου παίρνει αίσιο δρόμο» τόνισε, ενώ δήλωσε βέβαιος ότι το έργο θα αποτελέσει ένα στολίδι που θα τιμά την Ηπειρο και τους Ηπειρώτες καλλιτέχνες που πάλεψαν γι' αυτή.

Να σημειωθεί εδώ ότι η ένταξη του παραρτήματος στο πρόγραμμα της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών οφείλεται στους Ηπειρώτες Θ. Παπαγιάννη γλύπτες και καθηγητή στη Σχολή, και τον κ. Τόκα, δ/ντή έργων.

«Το Ριζαρείο Ιδρυμα, καταλήγει ο κ. Κίτσιος θα παρασταθεί με όλα τα μέσα για να γίνει μια Σχολή περιοπής».

Ο Σταθμός θα περιλαμβάνει χώρο εκθέσεων της Σ.Κ.Τ., κοιτώνες για τον

Πρύτανη και τους καθηγητές, δωμάτια για τους σπουδαστές, εστιατόριο-μαγειρείο, χώρους υγιεινής, αποθήκη και δωμάτιο για φύλακα.

Να σημειωθεί ότι οι Καλλιτεχνικοί Σταθμοί της Α.Σ.Κ.Τ. αποτελούν οργανικά εκπαιδευτικά παραρτήματα της και σκοπός τους είναι η συμπληρωματική εκπαίδευση, η εκτέλεση καλλιτεχνικών εργασιών, η μετεκπαίδευση και η επέκταση των δραστηριοτήτων της Σχολής στον εκπαιδευτικό και πολιτισμικό τομέα με την οργάνωση σεμιναρίων, εκθέσεων, διαλέξεων, προβολών και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Δυνατότητα παραμονής στους καλλιτεχνικούς Σταθμούς της Α.Σ.Κ.Τ. θα έχουν οι υπότροφοι και οι φοιτητές της για την εκτέλεση ασκήσεων ή την προετοιμασία και εκτέλεση της πτυχιακής τους εργασίας, καθώς και τα μέλη του διδακτικού, ερευνητικού προσωπικού (ΔΕΠ) της Σχολής είτε συνοδοί εκπαιδευτικών αποστολών, είτε για την εκτέλεση προσωπικών τους καλλιτεχνικών εργασιών.

Ακόμη και στους Σταθμούς θα φιλοξενοούνται Έλληνες Καλλιτέχνες εικαστικών τεχνών για την εκτέλεση καλλιτεχνικής εργασίας, φοιτητές μέλη ΔΕΠ αντίστοιχων καλλιτεχνικών Σχολών του εσωτερικού ή του εξωτερικού με τονόρο ΔΕΠ φιλοξενίας φοιτητών ή μελών ΔΕΠ της ΑΣΚΙ σε αντίστοιχα ιδρύματα των συγκεκριμένων ξένων χωρών μέσα στα πλαίσια διεθνών καλλιτεχνικών και πολιτιστικών ανταλλαγών.

Ένα επιτυχημένο μουσικό σεργιάνι σ' οδόκληρη την Ελλάδα

Από τους Συνδέσμους Καλαρρυτών, Ζαγορισιών και το Λύκειο Ελληνίδων

Της
ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ
- ΔΟΥΒΛΗ

Ένα Σάββατο του Μαΐου περιέργοι οι περιπατητές μπορούσαν να ξεχωρίσουν μια ασυνήθιστη κίνηση στην περιοχή. Και ξαφνικά ο τεράστιος περίβολος αλλά και η μεγάλη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου γέμισε ομορφιά και φωνές.

Έβλεπες Σαρακατσάνικα καλοντυμένα και αεράτα με την

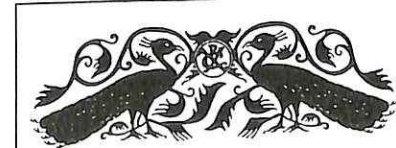
Είναι μια ωραία ιδέα των τριών υπευθύνων των συλλόγων η κοινή χορευτική διοργάνωση που κοντεύει να γίνει θεσμός.

Οπωσδήποτε ο σκοπός και το έργο κάθε συλλόγου είναι διαφορετικός κι αποτιμάται από τις ιδιαιτερότητες του τόπου που εκπροσωπεί, από τα θέματα που τον ενδιαφέρουν, από την άψυχη υπο-

εμπειρία των πολλών εμφανίσεων, μικρές περήφανες χαριτωμένες Ζαγορίσιες κι ανέμελοι μικροσκοπικοί Ζαγορίσιοι αλλά και πολύχρωμοι λιλιπούτειοι Καλαρρυτινοί χορευτές και χορεύτριες αγκαλιασμένοι σαν παλιοί φίλοι να τιτιβίζουν χαρούμενα και τριγύρω μανούλες ανήσυχες περισσότερο απ' αυτά, χάρμα οφθαλμών. Δεν χόρταινες ομορφιά.

Θάθελες όλα να τ' αγκαλιάσεις, να τα φιλήσεις. Οι τρεις πολιτιστικοί σύλλογοι της πόλης, το Λύκειο Ελληνίδων, ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Καλαρρυτών για άλλη μια φορά είχαν την κοινή τους εκδήλωση.

**ΡΙΖΑΡΕΙΟ
ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ**
παραδοσιακά υφαντά
και κεντήματα
Μονοδένδρι Ζαγορίου
Τηλ. 26530 71382, 71119
Fax: 26530 71382

δομή –στολές, οικονομική επιφάνεια- αν έχει κάποια πάγια έσοδα ή στηρίζεται στις συνδρομές και τους ίδιους πάντα ευαίσθητους χορηγούς, από τους εκάστοτε δασκάλους και από την δραστηριότητα των μελών του συμβουλίου του, που κι αυτή εκτός απ' το μεράκι εξαρτάται απ' όλα τα παραπάνω.

Έτσι ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότερες εμφανίσεις των τριών συλλόγων σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμά τους χαρήκαμε και φέτος μια συνδιοργάνωση φιλική εξαιρετικά ευχάριστη και πετυχημένη.

Το Λύκειο Ελληνίδων άνοιξε την εκδήλωση μετά τον χαιρετισμό του Προέδρου του συνδέσμου Καλαρρυτών του αεικινήτου Κώστα Μπαρμπούτη, με μια εξαιρετική εμφάνιση. Τα παρίγγωστα πλέον σαρακατσάνικα άγγιξαν τα όρια του μπαλέτου κι ενθουσίασαν το κοινό.

Χαρήκαμε τις πλουμιστές φορεσιές της Θράκης, της Μακεδονίας και των νησιών μας.

Ιδιαίτερα χαριτωμένοι οι Κερκυραίοι χοροί περισσότερο γνωστοί σε μας που μας ενθουσίασαν. Χαριτωμένο και το δρώμενο «Παντρεύουμε τον Κάβουρα» των Καλαρρυτών.

στιβαρά ανδρικά πατήματα και τα μερακλικά τσακίσματα των ενηλίκων χορευτών και χορευτριών. Η κ. Πιπίτσα Δούνια, πρόεδρος του Λυκείου Ελληνίδων γνωστή για την εν γένει δραστηριότητά της στα κοινά χαίρετσε με τη σειρά της την εκδήλωση.

Ο δικός μας Ζαγορίσιος κ. Πολύβιος Καρράς ευχαρίστησε στον χαιρετισμό του για την αθρόα συμμετοχή του κοινού, τους χορευτές, τους οργανοπαίχτες κι όλους τους συντελεστές.

Φέτος γι' αυτόν και για τον

σύλλογό του ήταν μακρύς, πολύ μακρύς ο δρόμος και πάντα επιτυχημένος.

Η επιτυχία ήταν πράγματι εξαιρετική. Η όλη εκδήλωση ήταν ένα θαυμάσιο φιλικό σεργιάνι τριών συλλόγων σ' όλη την Ελλάδα. Για την επιτυχία της οργάνωσης συνεργάστηκαν πέντε χοροδιδασκαλοί, ένας υπεύθυνος χορωδίας και δέκα εκλεκτοί μουσικοί με κορυφαίο τον Κώστα Βέρδη καλύπτοντας όλες τις ανάγκες των χορευτικών, το αποτέλεσμα μια πανδαισία ρυθμού και χρωμάτων.

Η ωραία ιδέα των τριών συλλόγων ανοίγει το δρόμο δίνοντας το χέρι και σ' άλλους.

Σίγουρα στα Γιάννινα με τους πολλούς κι αξιόλογους συλλόγους θα μπορούσαμε ένα γήπεδο να γεμίσουμε μη έχοντας να ζηλέ-

ΑΙΤΙΑ Ο ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Καλοκαίρι χωρίς εθελοντές του WWF στην Πίνδο

Χωρίς τους εθελοντές του WWF Ελλάς θα περάσει το φετινό καλοκαίρι για τις ορεινές περιοχές του Ν. Ιωαννίνων. Μετά από πολλά χρόνια διαρκούς παρουσίας τους για ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, οι εθελοντές φέτος θα απουσιάζουν. Αιτία ο επανασχεδιασμός των προγραμμάτων που προωθεί το WWF Ελλάς αλλά και το WWF σε διεθνές επίπεδο ώστε να καταστούν περισσότερο ουσιαστικά και αποτελεσματικά.

Τα προγράμματα εθελοντικής εργασίας εφαρμόζονταν για σειρά ετών σε όλη την Ελλάδα και σε περιοχές όπως η Δαδιά, η Πίνδος, η Κερκίνη, η Ζάκυνθος και αποτελούσαν σημαντική βοήθεια για τους τοπικούς συνεργάτες του WWF Ελλάδα καθώς περιλαμβάνουν χάραξη μονοπατιών, ενημέρωση τουριστών κατασκευή φωλιών για απειλούμενα ήδη, ενώ οι εθελοντικές ομάδες συμμετέχουν και σε πολλές δράσεις όπως δέντροφυτεύσεις και καθαρισμούς παραλίων.

Επιπλέον για όσους συμμετείχαν όλα αυτά τα χρόνια αποτέλεσε σίγουρα μια μοναδική εμπειρία η επαφή με τη φύση.

✓ Στόχος να γίνουν πιο ουσιαστικά και αποτελεσματικά—Ποια έχουν υλοποιηθεί τα προγούμενα χρόνια στο Ν. Ιωαννίνων

Τα τελευταία χρόνια στο Ν. Ιωαννίνων τα προγράμματα εθελοντικής εργασίας εφαρμόζονταν με μεγάλη επιτυχία κυρίως στην ορεινή Κοινότητα της Βωβούσας και παλιότερα και σε άλλα χωριά όπως στα Κάτω Πεδινά και την ευρύτερη περιοχή όπου έγινε ανάδειξη πέτρινων μονοπατιών (Καλντεριμιών) χάραξη και σήμανση οικιστικών μονοπατιών στα δάση, ανάδειξη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Ωστόσο για φέτος, όχι μόνο στο Ν. Ιωαννίνων αλλά και σε ολόκληρη την Ελλάδα, κανένα πρόγραμμα του WWF δεν θα εφαρμοστεί. Όπως μας εξήγησε ο συντονιστής του προγράμματος Βόρειας Πίνδου Κώστας Τζιόβας, στόχος αυτής της διακοπής είναι τα προγράμματα να επανασχεδιαστούν και να αλλάξει η φυσιογνωμία τους ώστε να γίνουν πιο ουσιαστικά.

Οι συζητήσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς προς την κατεύθυνση αυτή έχουν ήδη ξεκινήσει (παύσαφα

πραγματοποιήθηκε και στο Καταφύγιο της Πάρνηθας) έτσι ώστε το καλοκαίρι του 2008 να εφαρμοστούν και πάλι προγράμματα εθελοντικής εργασίας σε νέες πλέον βάσεις.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ WWF

Η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς αποτελεί κομμάτι της διεθνούς οικογένειας του WWF (World Wide Fund for Nature), η οποία απαρτίζεται από 50 εθνικές οργανώσεις και αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος σε περισσότερες από 100 χώρες.

Ιδρύθηκε το 1990 από τον Λουκ Χόφμαν με την υποστήριξη του Έλληνα αρχιτέκτονα Θύμιου Παπαγιάννη, ως αυτόνομη εθνική οργάνωση με δικό της διοικητικό συμβούλιο. Έχει τη μορφή Κοινωνιολογικού Ιδρύματος με έδρα την Αθήνα.

Αποστολή του WWF Ελλάς είναι να διατηρήσει την πλούσια βιοποικιλότητα της Ελλάδας ως αναπόσπαστο στοιχείο της Μεσογείου και να εμποδίσει—και μακροπρόθεσμα να αντιστρέψει—την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, στοχεύοντας στην αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης.

Η δράση του WWF στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1969, πριν από τη σύσταση της εθνικής οργάνωσης, με πρώτο σταθμό τη συμβολή στην αποκατάσταση του δάσους της Καισαριανής στον Υμηττό. Στη συνέχεια, στράφηκε το πρόγραμμα προστασίας Πρεσπών και βοήθησε στην πραγματοποίηση συνεδρίου για τους ελληνικούς υγρότοπους.

Από την ίδρυσή του το 1990, το WWF Ελλάς έχει υλοποιήσει περισσότερα από 70 προγράμματα δράσης. Αυτά αφορούν τους τομείς της ενεργούς προστασίας και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος (προγράμματα «πεδίου»), τη διοργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών, την τεκμηρίωση παρεμβάσεων σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας, αλλά και την υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η εκδρομή μας στις λίμνες της Β. Ιταλίας

Βενετία,
δίπλα στη Γέφυρα
των Στεναγμών

Θα ήταν μια ανεπανάληπτη εκδρομή εκεί στις μαγευτικές λίμνες της πανέμορφης Β. Ιταλίας, αν ο καιρός ήταν λίγο πιο φιλικός και φιλόξενος μαζί μας. Όμως δεν ήταν.

Αν εξαιρέσουμε την πρώτη μέρα, όπου απολάυσαμε έστω και για λίγες ώρες μια ηλιόλουστη και ζεστή Βενετία και στη συνέχεια στη Βερόνα της περιφέρειας «Αρένας» και της Ιουλιέτας, όπου θαυμάσαμε το περίφημο αναπαλαιωμένο και διατηρημένο σπίτι της το αρχοντικό των Μοντέκχων που ενέπνευσε την Ιστορία-παραμύθι, του μεγάλου Σαίξπηρου. Ακόμη ο καλός καιρός μας χάριστηκε ως το Σερμινόν, την πανέμορφη κωμόπολη (χωριό για την Ιταλία), χτισμένη σε μια μικρή χερσόνησο μέσα στη λίμνη της Γκάρντα, στο δρόμο για τη λίμνη Ματζιόρε και το πανέμορφο χωριό Στρέζα, όπου και θα διανυκτερεύσουμε σ' ένα μεγαλόπρεπο ξενοδοχείο χτισμένο σε στυλ ανακτόρου του 19ου αιώνα (το 1909).

Το πρωί της 27ης Μαΐου ξημερώσαμε με πολύ άσχημο καιρό, με βροχή και αέρα και στο πρόγραμμα ήταν η επίσκεψη στα δύο περίφημα νησάκια της λίμνης MADRE και BELLA. Υπό συνεχή βροχή επιβιβάστηκαμε στο βαπορέτο για το παλάτι των Μπορομένων στο νησί MADRE. Η περιήγησή του έστω και με τέτοιες συνθήκες ήταν καταπληκτική. Οι Μπορομένοι, άρχοντες και ιδιοκτήτες του νησιού που η οικογένειά τους έδωσε μεταξύ των πολλών προσωπικοτήτων και ένα Ποντίφικα.

Δυστυχώς λόγω του καιρού που συνεχώς χειροτέρευε δεν έγινε η επίσκεψη στο άλλο νησί όπου και η μικρότερη έπαυλη των Μπορομένων με τους περίφημους κήπους. Ανελέητος εχθρός της εκδρομής μας ο καιρός.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας πήραμε την άγουσα για το Μιλάνο πάντα υπό συνεχή καταρακτώδη βροχή. Μετά την τακτοποίηση στο ξενοδοχείο, με το «μετρό» για μια πρώτη επίσκεψη στο κέντρο του Μιλάνο, όπου και ο περίφημος ναός του DUOMO, αυτό το καταπληκτικό αρχιτεκτόνημα γοτθικού ρυθμού με τα 3500 αγάλματα που χρειάστηκαν 400 χρόνια για να αποπερατωθεί. Εκεί απέναντι στη τεράστια πλατεία (άδεια από αυτοκίνητα) και η περίφημη Γκαλερία (σκεπαστή αγορά) του Βιτόριο Εμμανουέλε II και δίπλα η ιστορική OPERA του Μιλάνο, δυστυχώς κλειστή.

Την επομένη 28 Ιουνίου το πρόγραμμα πρόβλεπε περιήγηση στη λίμνη του Κόμο, 80 χιλιόμετρα βόρεια του Μιλάνο. Ο καιρός και σήμερα άσχημος. Να σπάει νεύρα.

Φθάνουμε στην ομώνυμη λίμνη και υπό συνεχή βροχή φθάνουμε στα παραλινια. Μια στιγμιαία αναλαμπή του καιρού μας έκανε να πάρουμε τον οδοντωτό (funicolare) που σε μια κάθετη ανάβαση 10 περίπου λεπτών μας έφερε στην ψηλότερη κορυφή της λίμνης από όπου θα απολαμβάναμε το

θέαμα ολόκληρης της γύρω περιοχής διάσπαρτη από πανέμορφα χωριά, γύρω στη λίμνη, πνιγμένα στο πράσινο...

Όμως μόλις φθάσαμε ξέσπασε τέτοια ανεμοθύελλα που θύμιζε σκηνές από τη γνωστή κινηματογραφική ταινία «Τ' ανεμοδαρμένα ύψη»...

Γυρισμός στο Μιλάνο και πάλι στο κέντρο για μια μικρή περιήγηση και κάποια ψώνια.

Την επομένη Μιλάνο-Αγκόνα με τον καιρό -ειρωνεία- κάπως βελτιωμένο. Το απόγευμα επιβιβάστηκαμε στο πλοίο και επιστροφή στην Ηγουμενίτσα.

Επί τέλειωσε μια εκδρομή που θα ήταν πράγματι αξέχαστη αν ο καιρός ήταν καλύτερος. Όμως την κατάρτη του καιρού αναπλήρωσε και την έκανε ευχάριστη η θαυμάσια παρέα μας...

Μια παρέα (Ζαγορίσιοι στην πλειοψηφία τους) που σφυρηλατήθηκε μέσα από την πολύχρονη πορεία του περιοδικού μας και τις ετήσιες εκδρομές μας στην Ελλάδα και έξω από αυτή.

Μια παρέα που φέτος συμπληρώθηκε από κάποιους φίλους και Ζαγορίσιους που ήρθαν μαζί μας για πρώτη φορά και την έκαναν ακόμη πιο ζωντανή και χαρούμενη. Όπως η Ζαγορίσια (Τσεπέλοβο) κυρία Καίτη Ιωαννίδη, ο Μονοδενδρίτης Κώστας Κατσαδήμας, με την άκρως αποτελεσματική για το συμάζεμα του γκρουπ σφυρίχτρα του, ο Φάνης Πασπαλιάρης από το Τρίστενο, το ζεύγος Αριστομένη Τσίλη από το Πάπιγκο, το ζεύγος Σπύρου Τσοφόπουλου, το ζεύγος Μίνου Τσουκανέλη, οι κυρίες Φιλάνθη Καρακίτσου (Δίλοφο), η Αλεξάνδρα Βαρτζώκα κόρη του αείμνηστου Βύρωνα για χρόνια συνεργάτη του περιοδικού, η Αθηνά Τσολάκη (Καπέσοβο), η Νίκη Θεοδωρίκα (Γρεβενίτι), η Έφη Γέπη (Αρίστη), ο Δημήτρης Τσουμάνης (Τσεπέλοβο). Αυτοί οι νέοι της συντροφιάς μας. Θα τους περιμένουμε πάντα σ' όλες τις εκδηλώσεις μας.

Οι υπόλοιποι είναι όλοι αυτοί που χρόνια τώρα τιμούν «Το Ζαγόρι μας» με την μόνιμη συμμετοχή τους στις εκδρομές μας όπως τα ζευγάρια Στέφανου Τζούφη, Στέφανου Γαλανόπουλου, Άδωνη Τσεκούρα, Νίκου Υφαντή, Γιώργου Δούβλη, Γιώργου Ζαχάρη, Γιάννη Τσεκούρα, Βασίλη Τζιόβα και οι κυρίες Αγγελική Βαρτζώκα, Αθηνά Γέπη, Ειρήνη Καλτσούνη, Τασακίνα και Κανιόγλου (Γαννιώτισσες), Καλλιόπη Ράγγα, Σταύρου Συκιώτη, Παύλου Τσουμάνη.

Την όλη ευθύνη της εκδρομής, συμμετέχοντας, είχε ο πρόεδρος της ΙΛΕΖ κ. Δημήτρης Γκέκης, ο Γ.Γ. κ. Β. Τζιόβας, ο ταμίας Γιάννης Τσεκούρας και το μέλος του Δ.Σ. Γιώργος Ζαχάρης.

Αντε και του χρόνου νάμαστε πιο τυχεροί.

Ο «Ρεπόρτερ»

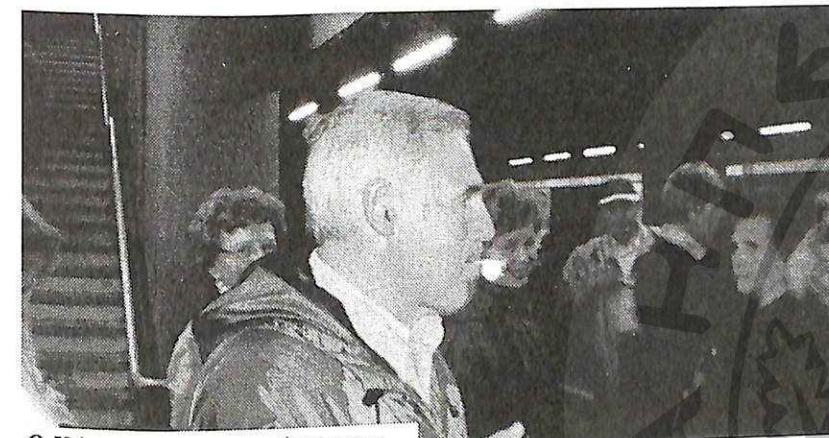
Φωτορεπορτάζ από την εκδρομή

Εν πλω...

Βενετία

Ο Κώστας με τη... σφυρίχτρα του...

Στο Σερμινόν (Γκάρντα)

Το καταπληκτικό ξενοδοχείο «REGINA» στη STRESA

Μια ιστορική απόφαση για την προστασία του περιβάλλοντος

Η 5η Ιουνίου ως γνωστόν καθιερώθηκε σαν η μέρα αφιερωμένη στην προστασία του περιβάλλοντος. Πολλά και επετειακά θ' ακουθούν την ημέρα αυτή για το περιβάλλον και όπως συμβαίνει συνήθως γρήγορα θα ξεχαστούν και το πρόβλημα θα παραμένει άλυτο.

Είναι ανάγκη η παγκόσμια κοινωνία να δραστηριοποιηθεί εντατικότερα γιατί καθημερινά με δική μας υπαιτιότητα, οι βλάβες που προξενήθηκαν στο οικοσύστημα της γης είναι ανεπανόρθωτες με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται όλο και συχνότερα ακραία καιρικά φαινόμενα, πλημμύρες, ξηρασίες, τυφώνες, που προοιωνίζουν ζοφερό το μέλλον της ανθρωπότητας.

Ένα μεγάλο μερίδιο από τις καταστροφικές συνέπειες της αλόγιστης συμπεριφοράς μας προς το περιβάλλον αγίζει και τη χώρα μας.

Η χώρα μας έχει μια πλούσια πανίδα και χλωρίδα με σπάνιους υγροβιότοπους, πανέμορφα δάση, βουνά και απέραντες ακρογιαλιές. Ιδιαίτερα η περιοχή μας είναι η περισσότερο ευνοημένη από τη φύση και διαθέτει ένα όμορφο και

πλούσιο περιβάλλον με το σπάνιο γεωλογικό φαινόμενο, την περίφημη χαράδρα του Βίκου καταγεγραμμένη στο βιβλίο Γκίνες με το μεγαλύτερο βάθος στον κόσμο.

Αυτό ακριβώς επαυξάνει τις ευθύνες μας για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και δραστηριότητα σε ότι αφορά την προστασία του περιβάλλοντος. Επ' ευκαιρία του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας Προστασίας του περιβάλλοντος παρουσιάζουμε μια απόφαση σχετική με το θέμα λίαν πρωτοποριακή για εκείνη την εποχή, η οποία συντάχθηκε το έτος 1873, πριν 134 χρόνια από σήμερα.

Πρόκειται για μια γενναία όντως απόφαση των κατοίκων των χωριών Μονοδενδρίου, Άνω και Κάτω Βίτσης, όλοι κοινώς και ομοφώνως αποφασίζοντες. Από πολλού συναισθανόμενοι την φθοράν και καταστροφήν, την οποίαν επιφέρουσιν εις τον τόπον ημών τα αιγίδια, τα οποία φαρμακώνουσι και καταστρέφουσι πάντα τα είτε υπάρχοντα είτε φυόμενα κάρπιμα είτε άκαρπα δένδρα τα αμπέλια μας ως και άλλα οπωροφόρα δένδρα άπανα προτιθέμεθα να φυτεύσωμεν εις τον τόπον μας, μετά ώριμον και μακράν σύσκεψιν μια φωνή και γνώμη και κοινή απάντων ευχαριστήσκει ενεκρίναμεν προς θεραπείαν τούτων ίνα αφανίσωμεν τα καταστρέφοντα του τόπου μου αιγίδια.

Οι συμπατριώτες μας οδηγούμενοι από μια ιδιαίτερη ευαισθησία για την προστασία του πρασίνου της περιοχής τους, σε κοινή συνεννόηση και με ομόφωνη γνώμη,

αποφάσισαν να καταργήσουν την αιγοτροφία, που αναμφισβήτητα θεωρείται επιβλαβής για την ευδοκίμηση των δέντρων και την ανάπτυξη του πρασίνου. **Θαυμάστε την απόφαση:**

«Οι υποφαινόμενοι παρευρεθείτε, χωριανοί των τριών μαχαλάδων Μονοδενδρίου, Άνω και Κάτω Βίτσης, όλοι κοινώς και ομοφώνως αποφασίζοντες. Από πολλού συναισθανόμενοι την φθοράν και καταστροφήν, την οποίαν επιφέρουσιν εις τον τόπον ημών τα αιγίδια, τα οποία φαρμακώνουσι και καταστρέφουσι πάντα τα είτε υπάρχοντα είτε φυόμενα κάρπιμα είτε άκαρπα δένδρα τα αμπέλια μας ως και άλλα οπωροφόρα δένδρα άπανα προτιθέμεθα να φυτεύσωμεν εις τον τόπον μας, μετά ώριμον και μακράν σύσκεψιν μια φωνή και γνώμη και κοινή απάντων ευχαριστήσκει ενεκρίναμεν προς θεραπείαν τούτων ίνα αφανίσωμεν τα καταστρέφοντα του τόπου μου αιγίδια.

Εις το σωτήριον και ωφέλιμον τούτο μέτρον, δι' ου πολλά καλά προοιωνίζονται εις τον γυμνόν και λεπτόν τόπον μας, πας φιλόπατρις επεκρότησε και απεδέχθη την γενι-

κής θεραπείας και ωφελείας πάροχον πατριωτικήν ταύτην απόφασιν».

28-10)βρίου-1873
Επονται αι υπογραφαί των τριών χωρίων».

Τέτοιες αποφάσεις θα πρέπει σήμερα να μας προβληματίζουν, γιατί μας δείχνουν το δρόμο, που πρέπει ν' ακολουθήσουμε με περισσή ευαισθησία και ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος. Και για να εκτιμήσουμε καλύτερα την απόφαση των συμπατριωτών μας, θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψη μας, πως τα γίδια ήταν για κείνους τα μοναδικά οικόδοιτα ζώα για εκμετάλλευση λόγω της φύσεως του εδάφους αλλά και ανθεκτικά στις σκληρές καιρικές καταστάσεις.

Και θα κλείσουμε με μια προτροπή ενός οικολόγου για τη δραστηριοποίησή μας στην προστασία του περιβάλλοντος που λέει: «Καλύτερα σήμερα ενεργοί, παρά αύριο ραδιενεργοί» και αυτό ας είναι το σύνθημά μας για τη σημερινή ημέρα την αφιερωμένη στην προστασία του περιβάλλοντος.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΩΝ 70 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι Ζαγορίσιες και Ζαγορίσιοι

Αγάλλονται σήμερον αι ψυχαί των αιμνήστων Ευεργετών Αδελφών Ριζάρη, περιπτάμενοι του καλλίστου τούτου προαστίου της πόλεως των Αθηνών και ορώσαι την λαμπράν ταύτην πανηγυρικήν των Ζαγορισίων συνάθροισην.

Αγάλλονται όπως αγάλλονται και οι ψυχές όλων των Ζαγορισίων, όταν αναμνησκονται της φιλάτης ημών πατρίδος.

Αυτή η ευφρόσυτος χαρά δεν έχει σχέση μόνο με την μυστηριακή ένωση των Ζαγορισίων με τη μάνα-γενήτρα γη, αλλά κυρίως εξικνείται από τη μεγάλη αγάπη, που νιώθουν οι Ζαγορίσιοι για τον τόπο τους.

Αυτή η αγάπη και ο έρωας «διά τον τερπνόν κήπον της καλλιγόνου Ηπείρου» ώθησαν τους αιμνήστους ευεργέτας να κληροδοτήσουν όλα τα υπάρχοντά τους για το καλό του Ζαγορίου.

Αυτή η αγάπη για το μοναδικό και αξεπέραστο Ζαγόρι οδήγησε πριν από 70 χρόνια τους τότε Ζαγορίσιους των Αθηνών να ιδρύσουν «ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ», της οποίας την σύμπληξιν ως Σωματείου ανεγνωρισμένον σήμερα πανηγυρικά γιορτάζουμε.

Όλα αυτά τα χρόνια, αγαπητοί φίλοι τα Δ.Σ. της Ένωσης εργάστηκαν με ζήλο, πατριωτισμό και αποφάσιση έχοντας μόνο ένα σκοπό: Να βοηθήσουν με κάθε τρόπο την αγαπημένη μας πατρίδα το υπέροχο Ζαγόρι.

Σημαντικό σημείο της διαδρομής και των δραστηριοτήτων της Ένωσής μας είναι η αγορά των ιδιοκτητών γραφείων μας επί της οδού Γερανίου 41 το 1970.

Άλλο σημαντικό επίτευγμα, στο οποίο συνέβαλε τα μάλα η αποφασιστική στάση της Ένωσής μας, ήταν η απαλλαγή από τη φορολογία των κληροδοτημάτων, καθώς και η τελεσιδικία απόφαση για τη χορήγηση του 30% των εσόδων του Ριζαρείου κληροδοτήματος αποκλειστικά για το Ζαγόρι με στόχο την ανάπτυξη του και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής του κληρονομιάς.

Η Ένωση λειτουργεί και πρέπει να λειτουργεί ως αποδέκτης αιτημάτων της Τ.Α. Ζαγορίου και σε συνεργασία με τις λειτουργούσες Αδελφότητες να προωθήει τα αιτήματα των συμπατριωτών μας προς επίλυσιν εις την κεντρικήν εξουσίαν.

Στο σημείο αυτό θα μου επιτρέψετε να ευχαριστήσω όλους όσους βοήθησαν στην ίδρυση και τη δράση της Ένωσης μέχρι σήμερα. Ιδιαίτερα όμως θέλω να ευχαριστήσω το Πολυμελές Συμβούλιο του Ριζαρείου Ιδρύματος και εξόχως τον Πρόεδρό του και εκλεκτό συμπατριώτη μας κ. Άγγελο Κίτσο για τη συμπαράσταση, την αγάπη και τη συνεργασία με την Ένωσή μας.

Αγαπητοί συμπατριώτες Το σημερινό Δ.Σ. της Ένωσης Ζαγορισίων με επικεφαλής τον Πρόεδρό του αγαπητό Αριστόβουλο Χρόνη συνεχίζει μια μακρά παράδοση δράσης και αγωνιστικού ενδιαφέροντος για το Ζαγόρι μας.

Σήμερα το Ζαγόρι ζει μια καινούργια πραγματικότητα. Η φήμη του ξεπέρασε τα όρια της Ελλάδας μας και η τουριστική κίνηση είναι πρωτοφανής. Η ανάπτυξη της ιδιαίτερης πατρίδας μας είναι βασικός παράγοντας για να μείνουν οι νέοι στα χωριά μας και να δώσουν πνοή και ζωή στα καλντερίμια και τις πλατείες τους.

Όμως δεν πρέπει να επιτρέψουμε στο όνομα της όποιας ανάπτυξης να αλλοιωθεί και να παραμορ-

φωθεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας των οικισμών μας και γενικότερα του Ζαγορίσιου πολιτισμού.

Πρέπει να διατηρήσουμε την παράδοσή μας, τις εκκλησιές, τα μοναστήρια, τα αρχοντικά, τα σκολειά μας, τα πανηγύρια, τα έθιμά μας, σε μια αρμονική και ταιριαστή πορεία με το σήμερα.

Κυρίως όμως πρέπει να εμφυσήσουμε στα παιδιά και στα εγγόνια μας την αγάπη και τη λατρεία, που έχουμε εμείς για το Ζαγόρι με συνεχείς επισκέψεις, ώστε να αποκτήσουν ανεξίτηλα βιώματα.

Το Ζαγόρι πρέπει να ζήσει και θα ζήσει, αρκεί όλοι Άρχοντες και λαός, Τ.Α., Αδελφότητες και η Ένωση να κάνουμε το καθήκον μας.

Γι' αυτό σας παρακαλώ να μου επιτρέψετε να τελειώσω παραφράζοντας το ιστορικό λεχθέν από τον Τζων Φ. Κένεντυ.

«Μη ρωτάς τι έκανε το Ζαγόρι για σένα, σκέψου τι πρέπει να κάνει εσύ για το Ζαγόρι».

Σας ευχαριστώ.
ΓΙΩΡΓΟΣ Δ. ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ
Εκ Τσεπελόβου Ζαγορίου
ορμώμενος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια έχουν πληθύνει οι μελέτες που εστιάζουν στην τροφή ως ένα συστατικό στοιχείο του πολιτισμού. Βεβαίως, η ενασχόληση με αυτό το πεδίο δεν προέκυψε πρόσφατα. Η λαογραφία ενέταξε το θέμα της τροφής στα ενδιαφέροντά της από το ξεκίνημά της, ενώ οι λαογραφικές αποστολές αλλά και οι ερασιτέχνες συλλογείς λαογραφικού υλικού αφιέρωσαν μεγάλο μέρος

της προσπάθειάς τους στην καταγραφή των φαγητών και των αναγκαίων υλικών. Θεωρήθηκε αυτή η πλευρά ως ακρογωνιαίος λίθος αυτού που ονομάστηκε λαϊκός βίος ή υλικός πολιτισμός. Το περιοδικό «Λαογραφία» είναι διάσπαρτο από κείμενα επικεντρωμένα στην τροφή, ενώ όλοι οι παλιότεροι λαογράφοι την ενέταξαν στις εισαγωγές που έγραψαν, ή και ασχολήθηκαν με ιδιαίτερα θέματα.

Τα τελευταία, ωστόσο, χρόνια σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές τόσο στον τρόπο της θεωρητικής και μεθοδολογικής προσέγγισης της τροφής όσο και στο ενδιαφέρον που επιδεικνύει η κοινή γνώμη για ζητήματα διατροφής. Αυτά αναδεικνύονται σε κορυφαία για την ποιότητα ζωής που υπονομεύεται με πολλούς τρόπους. Έτσι, η επιστημονική κοινότητα τροφοδοτείται από το δημόσιο ενδιαφέρον και αρκετοί επιστήμονες (λαογράφοι, ιστορικοί, ανθρωπολόγοι) έχουν στρέψει την προσοχή τους στη διατροφή, ένα ερευνητικό πεδίο, το οποίο, εκτός των άλλων, χρηματοδοτείται και από διάφορα ερευνητικά προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

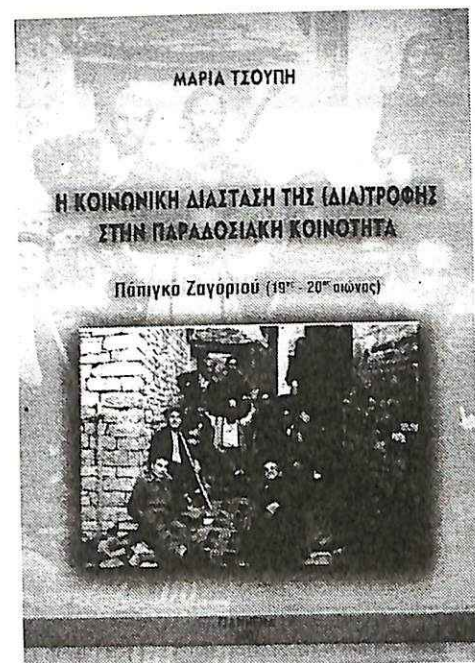
Πλέον, το επίκεντρο είναι η διατροφή ως ένα σύστημα συμπεριφοράς που απεικονίζει την οργάνωση της οικονομίας, τις κοινωνικές σχέσεις, τις πολιτισμικές ταυτότητες, τους έμφυλους ρόλους. Πρόκειται για ένα πλαίσιο που μας επιτρέπει να κατανοήσουμε τις κοινωνικές δομές σε διάφορες ιστορικές περιόδους, καθώς και τη διαδικασία των αλλαγών, οι οποίες εγγράφονται στη διατροφή, που αναδεικνύεται σε συμβολικό κεφάλαιο.

Η ανά χειράς μελέτη της Μαρίας Τσούπη είναι προϊόν αυτού του ενδιαφέροντος. Επιπλέον, αποτελεί συνέχεια του ενδιαφέροντος της συγγραφέως τόσο για τον υλικό πολιτισμό όσο και για το Ζαγόρι. «Το παρόν βιβλίο είναι μια προσπάθεια προσέγγισης αυτής της αθέατης πλευράς, της πνευματικής και κοινωνικής ζωής που υποκρύπτεται η διατροφή ως στοιχείο του

ΜΑΡΙΑ ΤΣΟΥΠΗ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ (ΔΙΑ)ΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Πάπινγκο Ζαγορίου (19ος 20ός αιώνας) - Γιάννενα 2007

υλικού πολιτισμού», υπογραμμίζει η ίδια στην Εισαγωγή της. Η ίδια είναι Ζαγορίσια, οπότε έχει βιωματική σχέση με το υλικό αλλά και εποπτική σχέση με τις πηγές και τη βιβλιογραφία για το Ζαγόρι.

Η μεθοδολογία της, έτσι κι αλλιώς, επιβάλλεται από το χρονικό πλαίσιο στο οποίο τοποθετεί την έρευνά της. Καλύπτει ερευνητικά το 19ο και 20ο αιώνα, μια περίοδο στην οποία φαίνεται να διαμορφώνεται ο πολιτισμός της γεωγραφικής ενότητας του Ζαγορίου αλλά και υφίσταται μεταλλαγές, ή αξιοποιείται με νέους τρόπους στο νέο τοπίο που διαμορφώνουν οι περιληπτικές συνθήκες. Κυρίως, η συγγραφέας εστιάζει στη λει-

τουργική χρήση της τροφής στον εθιμικό κύκλο, ενώ συχνά αναζητεί την ιστορική συνέχεια μέσω των διατροφικών προτύπων. Πρόθεσή της είναι να φωτίσει μια άλλη πλευρά της ιστορίας και του πολιτισμού στο Ζαγόρι, για το οποίο υπάρχουν πολλές μελέτες για πολλές πτυχές της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ζωής. Απουσιάζει, όπως η ίδια υπογραμμίζει, μια συστηματική έρευνα για το ρόλο της τροφής και της διατροφής ως εκφραστή του αξιακού συστήματος της επιχώριας κοινωνίας.

Ιδιαίτερα, η Μαρία Τσούπη εστιάζει στο Πάπινγκο με το οποίο η ίδια έχει δεσμούς αίματος. Οστόσο, καταφέρνει να αποστασιοποιηθεί από τη συναισθηματική σχέση και

αποδοικνύει τη συμβολική και τελετουργική σημασία της τροφής στους διάφορους σταθμούς του εθιμικού κύκλου. Αποδεικνύει με πλούσιο υλικό ότι δεν περιορίζεται μόνο στη σημασία της για τον ανθρώπινο οργανισμό.

Εξίσου αξιοπαρατήρητη είναι η συμβολική νοηματοδότηση της που συμβάλλει στην έκφραση συναισθημάτων και αποτύπωση κοινωνικών σχέσεων.

Το ψμμί, τα μπόλια μετασχηματίζονται σε σύμβολα και αναγκαία υλικά για τις διαβατήριες τελετές της κοινότητας, οι οποίες έχουν την ίδια σημασία τόσο για τη βιολογική όσο και για την κοινωνική αναπαραγωγή. Πέρα απ' αυτά, τα διατροφικά πρότυπα των διαφόρων εθνοτικών ομάδων (ντόπιοι Ζαγορίσιοι, Σαρακατσάνοι) συμβάλλουν στην κατανόηση του τρόπου που διαμορφώνονται αλλά και του ρόλου τους για τη συγκρότηση των εθνοτικών ορίων, ή την άμβλυνσή τους αργότερα.

Η μελέτη της Μαρίας Τσούπης προσθέτει έναν ακόμα λόγο τόσο στην βιβλιογραφία για το Ζαγόρι όσο και στην έρευνα του υλικού πολιτισμού και των διατροφικών προτύπων.

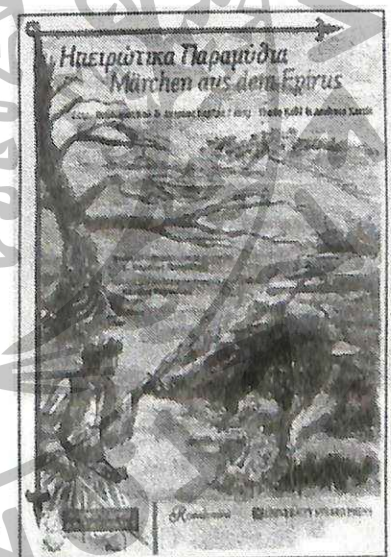
Πάσχα 2007,
Πρέβεζα/Σκαμνούλα

Ευάγγελος Γρ. Αυδίκος
Καθηγητής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Για τη λαϊκή μας παράδοση...

Κυκλοφορεί με πρόλογο του Προέδρου της Δημοκρατίας το βιβλίο «Ηπειρώτικα Παραμύθια» του Γερμανού Ελληνολάτρη Θεόδωρου Καλ και του Πρεβεζιάνου Αντρέα Καρζή. Ο κ. Παπούλιας υπογραμμίζει στον πρόλογό του ότι «η πολύ όμορφη ανθολογία ανέκδοτων ηπειρωτικών παραμυθιών, που με κόπο και ενθουσιασμό επιμελήθηκαν ο Theodor Kahl και Αντρέας Καρζής, προσφέρει στον αναγνώστη ένα προνομιακό πεδίο ανάπτυξης της ατομικής και συλλογικής φαντασίας...». Η έκδοση είναι δίγλωσση και φιλοτεχνημένη με σκίτσα του απόδημου αγιογράφου Ιωάννη Χρυσού. Με το βιβλίο αυτό στηρίζεται η λαϊκή μας παράδοση και πιστοποιείται ο τοπικός πολιτισμός μας... (Εφ. «Πρ. Λόγος»)

Σ.Σ. Ο κ. Αντρέας Καρζής είναι φίλος και συνδρομητής του περιοδικού μας.

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΒΙΤΣΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ
ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΑΚΗ 8 ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 106 72
ΤΗΛ.: 210 3613704

Αθήνα 20-5-2007

Ένα από τα πολλά κληροδοτήματα της Ηπείρου είναι και το κληροδοτήμα της Αγγελικής Παπάζογλου, μια από τις πολλές και ωραίες εκδηλώσεις της κατ' εξοχήν Ηπειρωτικής αρετής, της έμπρακτης αγάπης στο συνάνθρωπο.

Η Αγγελική Παπάζογλου, καταγόμενη από τη Βίτσα Ζαγορίου, άφησε με τη διαθήκη της στις 2 Απριλίου 1884: την εις τα Ιωάννινα ευρισκόμενη οικία της, 30 μετοχές της Εθνικής Τραπέζης (και όχι 37, όπως στη διαθήκη αναφέρεται, διότι τις 7 μετοχές είχε εκποιήσει η ίδια όταν ζούσε) 30 ομόλογα επίσης της Εθνικής Τραπέζης, καθώς και διάφορα άλλα ομόλογα.

Η Αγγελική Παπάζογλου πέθανε στα Ιωάννινα 13 Μαρτίου 1891 και η διαθήκη της δημοσιεύθηκε από το Πρωτοδικείο Αθηνών στις 2 Απριλίου 1891. Η πραγματική απογραφή της περιουσίας της έγινε από τη Διοικητική Επιτροπή του Συμβουλίου των Αθηνών, με το πρακτικό αριθ. 16, στις 4 Ιουλίου του 1903, από τον Ιωάννη Ευταξία αναπληρωτή του Διοικητή της Εθνικής Τραπέζης, τον Νικόλαο Καζάζη πρύτανη του Εθνικού Πανεπιστημίου και τον Παναγιώτη Κουτσαλέξη ο οποίος ανέλαβε μετά το θάνατο του Δημητρίου Χασιώτη την 6-2-1897 και του Νικολάου Τσιγαρά το 1902.

Ενώ ακόμα ζούσαν οι Παπάζογλου προέβησαν σε διάφορες αγαθοεργίες και με χρήματά τους κατασκευάσθηκαν και επισκευάσθηκαν δρόμοι, εκκλησίες, σχολεία, δεξαμενές νερού και άλλα κοινωφελή έργα, καθώς επίσης συμμετείχαν σε κοινωνικές παροχές όπως αμοιβή γιατρών, οικονομική ενίσχυση απόρων, προκοδοτήριες απόρων κοριτσιών, υποτροφίες για σπουδές στο Γυμνάσιο, στο Πανεπιστήμιο κτλ.

Το σπίτι της Αγγελικής Παπάζογλου στα Ιωάννινα όπου κατοικούσε, δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ για το σκοπό που προβλέπει η διαθήκη (εργαστήριο υφαντικής τέχνης) παρά τις όποιες αξιολογικές προσπάθειες που έγιναν από το Συμβούλιο Αθηνών και την Εκτελεστική Επιτροπή Ιωαννίνων

από το 1900 έως και το 1970.

Η ζωή του Κληροδοτήματος στα 100 χρόνια της λειτουργίας του, ήτοι από το 1891 μέχρι το 1990 χαρακτηρίζεται ως υποτονική και μόνο από το 990 έγιναν θεαματικές θεσμικές παρεμβάσεις ώστε απ' ενός μεν να αυξηθεί τα έσοδά του και να διατίθενται όλα σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα στη Βίτσα απ' ετέρου δε να αποκτήσει η Διοίκηση του Κληροδοτήματος την εμπιστοσύνη στο Υπουργείο Οικονομικών, την Εθνική Τράπεζα και τις άλλες υπηρεσίες με τις οποίες συνεργάζεται.

Από το 1990 μέχρι σήμερα θα ήθελα επιγραμματικά να επισημάνω τα κάτωθι.

Πρώτον: Με τις υπ' αριθμ. 8754/ 1990, 3623/1992 και 3025/2000 αποφάσεις του Εφετείου Αθηνών, ερμηνεύτηκαν διατάξεις της Διαθήκης σε θέματα σχετικά κυρίως με τη Διοίκηση αλλά και τη διαχείριση του κληροδοτήματος. Με την υπ' αριθμ. 299/1998 απόφαση, γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του κράτους διευκρινίστηκε το ιδιοκτησιακό καθεστώς και η διαχείριση του κτιρίου του Παπαζογλείου Κληροδοτήματος στα Ιωάννινα.

Δεύτερον: Αξιοποιήθηκε από απόψεως εισοδήματος το κτίριο των Ιωαννίνων. Το μηνιαίο ενοίκιο των 106,00 Ευρώ το 1991 αυξήθηκε σημαντικά από το 1992 και σήμερα είναι 4500,00 Ευρώ το μήνα. Ο αριθμός των μετοχών της Εθνικής Τραπέζης από 8.335 το 1991 είναι σήμερα 178.411. Το ίδιο έγινε και με τις μετοχές της Τραπέζης της Ελλάδος, από 1.700 που ήταν το 1991, σήμερα είναι 13.728.

Τρίτον: Η Διοικητική Επιτροπή -το Συμβούλιο των Αθηνών εφαρμόζοντας τις διατάξεις της διαθήκης (κεφ. ΙΘ) καθώς και τις αποφάσεις του Εφετείου Αθηνών που ερμηνεύουν τη διαθήκη, προσαρμόζοντας τις διατάξεις της διαθήκης στις σημερινές συνθήκες, όπως διαμορφώνονται από την καθημερινή πραγματικότητα, ώστε η περιουσία του κληροδοτήματος να είναι ασφαλής στην Εθνική Τράπεζα, απαραιετώσης, προσοδοφόρος και αυξανόμενη. Ανταποκρινόμενη δε στο πνεύμα της διαθήκης (κεφ. ΚΑ, ΚΒ, ΚΓ και ΚΔ) ως και την ερμηνεία αυτής, ενήργησε και ενεργεί με γνώμονα τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα, τη μεγαλύτερη δυνατή σύνεση και τη δικαιοσύνη, αρετές που ασφαλώς είχε η Αγγελική

Παπάζογλου. Με αυτό το πνεύμα έγιναν τα κάτωθι.

1. Από το 1992, με δημοσίευτο ψήφισμα της Διοικητικής Επιτροπής, περισσότεροι από 40 φοιτητές και φοιτήτριες, καταγόμενοι από τη Βίτσα, κάθε χρόνο και για όσα χρόνια διαρκεί η τυπική φοίτησή τους παίρνουν οικονομική ενίσχυση ως επιβράβευση των πνευματικών τους προσπαθειών.

2. Όλα τα κορίτσια που παντρεύονται και κατάγονται από τη Βίτσα παίρνουν ένα βοήθημα ως δώρο για το γάμο τους.

3. Δίδεται οικονομική βοήθεια σε απόρους και αναξιοπαθούντες κατοίκους της Βίτσας.

4. Κάθε χρόνο από το 1991 εκτελούνται πάρα πολλά κοινωφελή έργα στη Βίτσα: επισκευές εκκλησιών, κατασκευές και επισκευές παραδοσιακών δρόμων καλντερίμα, υδροδότηση της Βίτσας κλπ.

5. Ενισχύθηκαν και ενισχύονται ετήσια οι πολιτιστικές εκδηλώσεις και εκδόσεις των Συλλόγων της Βίτσας, της Ένωσης Ζαγοριστών, του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγοριστών κλπ., καθώς και πολιτιστικές εκδηλώσεις για τα Γιάννενα και την Ήπειρο (Μνημείο Γραμπάλας, Ηπειρωτική Εταιρία, Έκδοση Τεύχους Βυζαντινής Μουσικής Ελαφοτόπου, Λαμπριάδος Σχολή, Λαογραφικό Μουσείο Κήπων, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας & Αποκατάστασης Αναπήρων Παιδών Ιωαννίνων κλπ). Εκδόθηκε ακόμα φωτογραφικό λεύκωμα για τη Βίτσα.

6. Κατασκευάστηκε μαρμάρινο μνημείο της Αγγελικής Παπάζογλου και τοποθετήθηκε στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας των Ταξιαρχών στην Άνω Βίτσα.

7. Το κληροδοτήμα, και συγκεκριμένα ο ομιλών ως εκπρόσωπος της ΔΕ είχε την ιδέα, είδε θετικά από την αρχή, και ενθάρρυνε οικονομικά, τη δημιουργία Μουσείου Φυσικής Ιστορίας στη Βίτσα, το οποίο φέρει το όνομα της Αγγελικής Παπάζογλου. Ήδη παραχωρήθηκε το κτίριο από το Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου, έγιναν οι μελέτες κατασκευής και λειτουργία του μουσείου, εδόθηκε η οικοδομική άδεια, έγινε ο δρόμος πρόσβασης, καθαρίστηκε ο περιβάλλον χώρος και άρχισε η επισκευή/κατασκευή των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, εξασφαλίστηκε δε ποσό 145.000,00 ευρώ μέσω του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου, για την προμήθεια αντικειμένων του Μουσείου.

ου.

Σήμερα 117 χρόνια μετά από το θάνατο της Αγγελικής Παπάζογλου και ύστερα από δύο παγκόσμιους πολέμους, μετά από τις πολιτειακές και κοινωνικές αναστατώσεις στην Ελλάδα, με την μεταβολή της διοικητικής δομής καθώς και την δημογραφική έκρηξη, το Κληροδοτήμα της Αγγελικής Παπάζογλου όχι μόνο ζει αλλά έχει μια ενυπωσιακή προσφορά στο μικρό, φτωχό και πανέμορφο χωριό, τη Βίτσα Ζαγορίου, πατρίδα των ευεργετών Αλεξίου και Αγγελικής Παπάζογλου.

Το Κληροδοτήμα της Αγγελικής Παπάζογλου είναι σήμερα Ν.Π.Ι.Δ. και διέπεται από τις διατάξεις της Διαθήκης, το Νόμο 2039/1939 και τους μετέπειτα Νόμους, ελέγχεται δε από τη Διεύθυνση Εθνικών Κληροδοτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών.

Κάθε χρόνο (ημερολογιακό έτος) συντάσσεται ο απολογισμός και συνοδευμένος από τα νόμιμα δικαιολογητικά υποβάλλεται μαζί με τον Ισολογισμό στην αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών για έλεγχο, ο οποίος διενεργείται από επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο απολογισμός με τα προϋπολογισθέντα και τα πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα είναι καθρέπτης της όλης διαχείρισης, δημοσιεύεται δε σε μια ημερήσια εφημερίδα των Ιωαννίνων και ενημερώνεται προς τούτο το Υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα με το κεφάλαιο Κ' της διαθήκης και τους σχετικούς νόμους του Υπουργείου Οικονομικών.

Η ανάλυση που σας έκανα αγαπητοί μου χωριανοί και αγαπητοί μου φίλοι της Βίτσας, σε καμία περίπτωση δεν είχε το νόημα της αυτοπροβολής, είχε σκοπό απ' ενός μεν να σας ενημερώσει για την σημερινή εύρωστη κατάσταση του κληροδοτήματος και να γίνει πρότυπο παράδειγμα για τις επόμενες γενιές και τους επόμενους συντελεστές του κληροδοτήματος, απ' ετέρου δε για να συναισθανθούμε και να εκτιμήσουμε για άλλη μία φορά τη μεγάλη προσφορά της Αγγελικής Παπάζογλου στο αγαπημένο μας χωριό της Βίτσας.

Ας είναι αιώνια η μνήμη της.
Σας ευχαριστώ πολύ
Δημήτρης Γιαννής
Διευθύνων Σύμβουλος
του Κληροδοτήματος

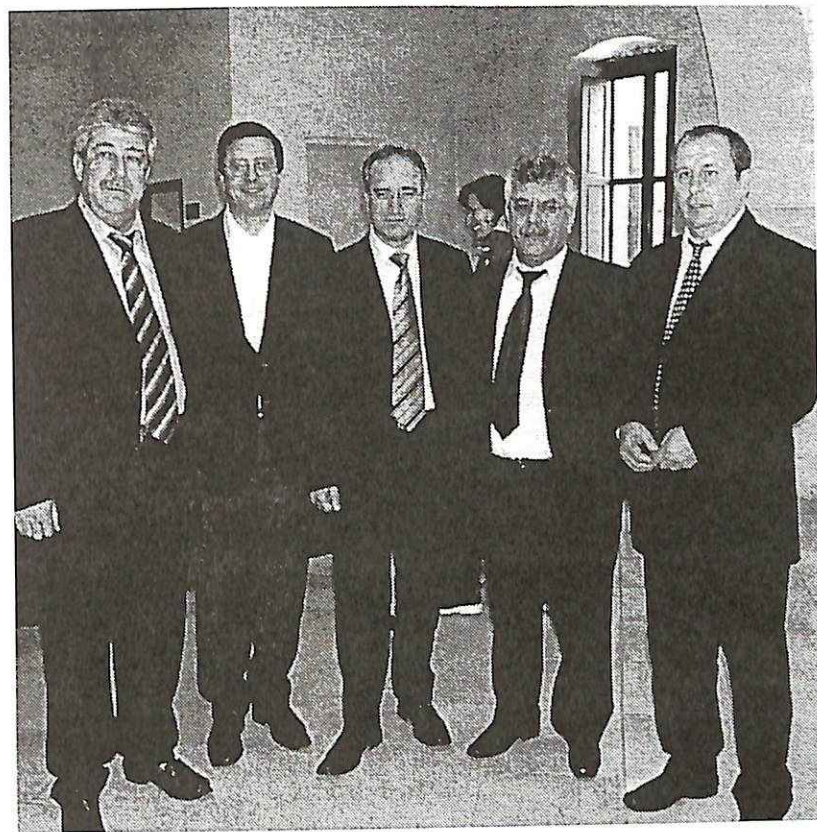
Διακρατική συνάντηση δικτύου προστασίας και ανάδειξης της ξερολιθικής κληρονομιάς

Στο Δήμο Supersano, στο Salento της Ιταλίας, πραγματοποιήθηκε στις 27 και 28 Απριλίου η 2η διακρατική συνάντηση εργασίας των εταίρων του έργου με τίτλο: «Dry Stone Routes-Δίκτυο προστασίας και ανάδειξης της ξερολιθικής κληρονομιάς στο Ζαγόρι και το Salento» που χρηματοδοτείται από την Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG IIIA ΕΛΛΑΔΑ-ΙΤΑΛΙΑ.

Στη συνάντηση, που αφορούσε στην παρακολούθηση της προόδου του έργου και στο συντονισμό των ενεργειών διαχείρισής του, συμμετείχαν από ελληνικής πλευράς οι Δήμαρχοι και στελέχη των Δήμων Κεντρικού Ζαγορίου, που είναι και ο συντονιστής φορέας του έργου, Ανατολικού Ζαγορίου και Τύμφης, καθώς και εκπρόσωποι του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, της Αναπτυξιακής Εταιρίας «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.» και της Αναπτυξιακής Εταιρίας Ζαγορίου και από ιταλικής πλευράς οι Δήμαρχοι και εκπρόσωποι από τους Δήμους Roggiardo, Sanarica και Supersano, καθώς και από το Πανεπιστήμιο του Salento.

Το έργο έχει ως αντικείμενο την καταγραφή, συστηματικοποίηση, ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση του πολιτιστικού υλικού του Ζαγορίου και του Salento που συνδέεται με τις ξερολιθικές κατασκευές, οι οποίες αποτελούν ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δύο τόπων και συνδέονται με τον πολιτισμό, τον τουρισμό, το περιβάλλον και την οικονομία. Επιπλέον, αντικείμενο του έργου αποτελεί η δημιουργία μόνιμων δομών και δικτύων (Κέντρα υποδοχής επισκεπτών, εργοτάξια εθελοντών) που θα αναδείξουν τις τεχνικές συντήρησης και διάδοσης της ξερολιθιάς στις δύο περιοχές, καθώς και η προβολή και προστασία των μνημείων της ξερολιθιάς μέσω της δημιουργίας δικτύων «Δρόμων της Ξερολιθιάς» που θα συμβάλουν στην ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας των δύο περιοχών και των κατοίκων τους, στη διαφοροποίηση του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος και στην ελεγχόμενη ανάπτυξη του τουρισμού υπό τις αρχές της αειφορίας.

Στο πλαίσιο της συνάντησης παρουσιάστηκε η πρόοδος του έργου και οι επιτευχθέντες στόχοι έως σήμερα, παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι προβλεπόμενες

Στον Αη Νικόλα της Βίτσας

Ελένης Οικονομίδου-Δουβλή

καμπάνα σκαλωμένη στα κλωνάρια κάποιου γέρικου δέντρου, να στέλνει τον χαρμόσυνο ήχο της στην απέραντη ερημία του τόπου απαλύνοντας και δίνοντας θάρρος στις καρδιές των πιστών.

Έτσι μ' αυτή τη διάθεση μας μαζεύει Βιτόνους και κοντοχωριανούς κάθε χρόνο ο Αη Νικόλας της Βίτσας. Ο κ. Δ. Γιαννής ψυχή του κληροδοτήματος Αγγελικής Παπάζογλου και το συμβούλιο του έχει καθιερώσει τα τελευταία χρόνια την ημέρα αυτή να τιμάται η μνήμη της ευεργέτιδας πανηγυρικά. Το κληροδοτήμα αυτό με τις άοκνες προσπάθειες του ιδίου, είναι σήμερα εύρωστο στην περιοχή, με προσφορά ουσιαστική στο Ζαγόρι.

Τα σχετικά με το ίδρυμα, την

και το σταράκι της απλάδας και δόθηκε σ' όλους με τη φροντίδα του ιδρύματος το πακέτο με το φαγητό για το «τραπέζι του μνημόσυνου» όπως συνηθίζεται στα χωριά μας. Είναι μια αξιέπαινη εκδήλωση που τιμά τους υπευθύνους του κληροδοτήματος.

Να έχουν την ευχή του Αη Νικόλα οι διοργανωτές και να βρει μιμητές το ωραίο αυτό ετήσιο μνημόσυνο. Αγάλλονται οι ψυχές των Ευεργετών, αποτελεί δείγμα τιμής κι ευγνωμοσύνης αλλά και παραδειγματισμού και δίνεται ευκαιρία για ανταμώμα στους λιγοστούς κατοίκους των χωριών μας

Ήθελα έρχονται στο νου μου οι στίχοι του ποιητή: Πουθενά πιο μυρωμένο δεν μυρίζει το λιβάδι πουθενά το καντηλάκι δεν φωτίζει πιο φωτεινό.

Και του χρόνου να καλοαναμώσουμε.

δράσεις και συμφωνήθηκε η μεθοδολογία και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, ενώ συζητήθηκαν ζητήματα που αφορούν στη διαχείριση-παρακολούθηση του έργου και στις υποχρεώσεις των εταίρων έναντι των αρμοδίων αρχών, καθορίστηκε δε η περίοδος πραγματοποίησης της επόμενης διακρατικής συνάντησης.

Η πρώτη ημέρα της συνάντησης συμπεριλάμβανε την παρουσίαση και ανάλυση των δράσεων και από τις δύο πλευρές, τον καθορισμό των υπευθύνων υλοποίησής τους και χρονοδιάγραμμα αυτών, με γνώμονα την ύπαρξη μέγιστης αποτελεσματικότητας από την υλοποίηση του έργου στις δύο περιοχές. Κατά τη δεύτερη ημέρα υπήρξε περιήγηση των συμμετεχόντων στην ευρύτερη περιοχή του Salento όπου συναντώνται ξερολιθικά μνημεία και κατασκευές.

Η γενική καταγραφή των ξερολιθικών μνημείων, σύμφωνα με το συμφωνηθέν χρονοδιάγραμμα, θα ολοκληρωθεί μέχρι τις 30.06.2007 και θα ακολουθήσει η συστηματικοποίηση, η αποτύπωση, ο σχεδιασμός και η χαρτογράφηση τους, ούτως ώστε στην επόμενη διακρατική συνάντηση, το φθινόπωρο του 2007, να υπάρξει έτοιμο υλικό για τις άλλες δράσεις του έργου (χάρτες, οδηγός, εγχειρίδια κλπ.).

Γεννήθηκε στο πανέμορφο, καταπράσινο χωριό Δόλιανη Ανατολικού Ζαγορίου Ιωαννίνων Ηπείρου το έτος 1857 και απεβίωσε στο Βόλο το 1923.

Έμαθε τα πρώτα γράμματα στο χωριό του και στη συνέχεια σπούδασε στην περίφημη Ζωσιμαία Σχολή των Ιωαννίνων. Αργότερα έγινε έμπορος.

Γονείς του ήταν ο Δημήτριος Αδαμίδης και η Χαρένια Αδαμίδη.

Ο πατέρας του είχε αποκτήσει μεγάλη κτηματική και χρηματική περιουσία, γιατί εργάστηκε με τους άλλους δύο αδελφούς του τον Γιάννη και Κωσταντή σκληρά στα ξένα και μάλιστα στη Ρουμανία.

Πράγματι, ο πατέρας του Δημήτριος ήταν πλούσιος, ένας από τους καλύτερους χωριανούς της Δόλιανης. Έξυπνος, βλαυμένος, φιλόπρωτος και ελεήμων. Πολλές αρετές του κληρονόμησε και ο Βασίλειος και η αδελφή του, η Ευφημία.

Ο Βασίλειος Αδαμίδης ταξίδευε συνέχεια στο Βόλο και απόκτησε αρκετή περιουσία. Έγινε έμπορος, αλευρέμπορος και είχε κάνει κτήμα του το κτίριο «Καφεναίο η Ήπειρος» στον κεντρικότερο δρόμο της πόλεως του Βόλου.

Στο Βόλο παντρεύτηκε, τη Βασιλική, αδελφή της οικογένειας Παπαστύλου – Γεωργαλά από το διπλανό χωριό του, από την Καστανώνα Ζαγορίου.

Μετά το θάνατο των γονιών του εγκαταστάθηκε οικογενειακά μόνιμα στο Βόλο, όπου έκτισαν μια ωραιότατη κατοικία. Το καφενείο το νοίκιαζε, πάντα, σε Ηπειρώτες. Εξάλλου, εκεί συγκεντρώνονταν όλοι οι Ηπειρώτες.

Ο Βασίλειος Αδαμίδης ήταν αρκετά μορφωμένος. Ήταν ένας λόγιος, ένας σπουδαίος λογοτέχνης. Έγραψε διάφορα σπουδαία λογοτεχνικά παιδικά διηγήματα, τα οποία δημοσιεύτηκαν στο εκλεκτό ελληνικό περιοδικό για νέους «Η Διάπλασις των Παίδων», που αποτέλεσε σημαντικό σταθμό στην Παιδική Λογοτεχνία και στα Γράμματα της Ελλάδας. Υπόγραφε με το ψευδώνυμο «Αδάμ- Αδάμ».

Αξίζει, όμως, να σημειωθεί εδώ ότι οι γονείς του έκαναν αρκετά έργα στο χωριό Δόλιανη εκείνη την εποχή, όπως βρύσες, γεφύρια, και δωρεές στο Δημοτικό Σχολείο.

Το σπίτι του Βασιλείου Αδαμίδα στο χωριό ήταν το μεγαλύτε-

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Δημητρίου ΑΔΑΜΙΔΗΣ

«Ο Άνθρωπος»

Λόγιος – Έμπορος – Λογοτέχνης

ρο στη Δόλιανη, τριώροφο. Σήμερα δεν υπάρχει, δυστυχώς, τίποτε.

Με τη Βασιλική απόκτησε δύο γιούς και τρεις θυγατέρες. Οι γιοί του πέθαναν νέοι και ανύπαντροι. Η μια του θυγατέρα παντρεύτηκε τον Κούτρα και ένα παιδί τους είναι γιατρός στην Αθήνα.

Ο Βασίλειος Αδαμίδης υπήρξε Δημοτικιστής. Ήταν ανέκαθεν υποστηρικτής στο Βόλο, του μεγάλου Παιδαγωγού Αλέξανδρου Δελμούζου αλλά και του Δημητρίου Γληνού.

Από τα διηγήματά του που δημοσιεύτηκαν κατά καιρούς στη «Διάπλασις των Παίδων», το περίφημο Γλωσσικό εκπαιδευτικό Σωματείο «Εκπαιδευτικός Όμιλος», που ιδρύθηκε το 1910, από επιστήμονες, εκπαιδευτικούς, πολιτικούς και λογοτέχνες, εξέδωσε στη σειρά των βιβλίων για τα Ελληνόπουλα ιδιαίτερο τόμο με τίτλο «Από το χωριό μου». Σώζονται στη Δόλιανη, σε χωριανούς πέντε (5) γνήσια αντίτυπα.

Σε κάποια σελίδα του βιβλίου αυτού ο Βασιλάκης Αδαμίδης (έτσι τον φώναζαν στο χωριό) γράφει για το σπίτι του και για τη ζωή του, όταν ήταν μικρός στη Δόλιανη.

Τελειώνουμε εδώ τη βιογραφία του χωριανού μας και πρέπει να σημειώσουμε ότι ο Βασίλειος Αδαμίδης ήταν ξάδερφος του αεροπόρου Χρίστου Αδαμίδα από τη Δόλιανη, του Πρώτου Αρχηγού

της Πολεμικής Αεροπορίας στην Ελλάδα.

Όμως, για ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΑΙΩΝΙΟ, παραθέτουμε ακριβώς ό, τι δημοσίευσε για το ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΑΔΑΜΙΔΗ στο περιοδικό «Η Διάπλασις των Παίδων» ο Έλληνας θεατρικός συγγραφέας, πεζογράφος και κριτικός, ο ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ, ένας δηλαδή, από τους κορυφαίους της νεοελληνικής λογοτεχνίας, ο πατέρας του νεοελληνικού θεάτρου.

«Βασίλειος Αδαμίδης

Από το Βόλο, μας ήλθε η θλιβερή ειδηση του θανάτου ενός Ανθρώπου. Γιατί ο Βασίλειος Αδαμίδης ήταν αληθινά ένας Άνθρωπος. Πρώτα- πρώτα με ψυχής αγαθότητα, μ' ευγενικότατα αισθήματα, με διαμαντένιο χαρακτήρα, με τέλεια μόρφωση και με θερμή, ακοίμητη αγάπη για ό, τι καλό. Ούτε βουλευτής, ούτε δήμαρχος, ούτε γιατρός καν ούτε δάσκαλος. Ένας απλός έμπορος και, στις ώρες της ευκαιρίας του μόνο, ένας κρυφός λογοτέχνης. Μα τι σημαίνει; Ο Άνθρωπος δεν έχει πάντα αξιώματα ούτε τίτλους. Κι απλός έμπορος μπορεί να είναι, κι απλός εργάτης ακόμα.

Όταν είναι όμως Άνθρωπος, που πολλές φορές δεν είναι οι τιτλούχοι, αποτελεί πολύτιμο μέλος της Κοινωνίας κι είναι τόσο χρήσιμος σ' αυτή, τόσο αγαπητός, τόσο σεβαστός, όσο ήταν ο Βασίλειος Αδαμίδης στο Βόλο,

όπου ο θάνατός του θρηνήθηκε σε μια μεγάλη κοινωνική απώλεια.

Μόνο οι κακοί δεν τον αγαπούσαν, γιατί κι αυτός δεν αγαπούσε τους κακούς... Κι όπου έβλεπε αδικία και πλάνη, κακία και πρόληψη, έβγαине, με το καθήκον του Ανθρώπου, να τη κτυπήσει. Γι' αυτό πολλές φορές «βρήκε το μπελά του». Αλλά τίποτα δεν τον τιμά περισσότερο όσο η ανάμιξη του στο εκπαιδευτικό και, γλωσσικό ζήτημα που χώρισε μια φορά κι αναστάτωσε το Βόλο, τότε με το νεωτεριστικό εκείνο και πολύπαθο Σχολείο του Δελμούζου, η υπεράσπιση που έκανε στις νέες ιδέες, η καταδίωξη του γι' αυτήν την ωραία τόλη κι η καταδίκη του σε πρόστιμο και σε φυλάκιση.

Και στις ώρες της ευκαιρίας του έγραφε διηγήματα για παιδιά. Ήταν πειρατικά, χωριάτικα, γιατί από την Ήπειρο καταγόταν – από τη Δόλιανη Ανατολικού Ζαγορίου Ιωαννίνων – ο έμπορος του Βόλου, - και θαυμάσια! Ένα πλήθος εδημοσίευσε με το ψευδώνυμο Αδάμ- Αδάμ στη «Διάπλαση των Παίδων», που τον τιμούσαν σαν ένα εκλεκτό συνεργάτη. Έπειτα ο «Εκπαιδευτικός Όμιλος» τα τύπωσε όλα μαζί σ' ένα βιβλίο με τον τίτλο «Από το χωριό μου». Αλλά ο Αδάμ θα έχει βέβαια γραμμένα κι άλλα. Κι η οικογένειά του, - η αγαπημένη του κόρη, προπάντων για την οποία και τα έγραφε, πρέπει τώρα να τα παραδώσει στη δημοσιότητα. Είναι από τα ωραιότερα της παιδικής μας φιλολογίας. Και μ' αυτά θα τιμάται και σαν άξιος λογοτέχνης. Εκείνος που στάθηκε ένας τόσο σπάνιος Άνθρωπος.».

Φεβρουάριος – Μάρτιος 1923

Γρηγόριος Ξενόπουλος (Φαίδων)

Σύνταξη – Επιμέλεια
Χαρίλαος Χ. Σομπότης
Δάσκαλος από τη Δόλιανη
Πρ. Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
Δόλιανη Ζαγορίου 1/6/07
Τηλ. 6974956040

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Χειρόγραφο Ιωάννη Χρυσίδα, Δόλιανη 1950.
2. Χειρόγραφο Κώστα Μανθόπουλου, Δόλιανη 1980.
3. Νέα Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια ΧΑΡΗ ΠΑΤΣΗ, τόμος 2ος.
4. Εγκυκλοπαίδεια Υδρία, 1984.
5. Περιοδικό «Η Διάπλασις των Παίδων», Φεβρ- Μάρτιος 1923.

ΜΕΣΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΕΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ NISSAN

Τουριστική προβολή... 4x4 και δωρεάν για το Ν. Ιωαννίνων

✓ Με επίκεντρο το Πάπιγκο και τα Γιάννινα 750 δημοσιογράφοι και 150 επιχειρηματίες από 21 χώρες επισκέπτονται κατά ομάδες τον νομό από τις 14 Μαΐου μέχρι 23 Ιουνίου

✓ Η επιλογή έγινε με κριτήριο το φυσικό κάλλος και την αυθεντικότητα της περιοχής και τέτοια διαφήμιση δεν έχει προηγούμενο, μαζί βεβαίως με τα πρόσκαιρα οικονομικά οφέλη.

Η Πανευρωπαϊκή παρουσίαση του νέου X-trail της Nissan που θρίσκει σε εξέλιξη στο Ν. Ιωαννίνων από τις 14 Μαΐου πιθανά να μην... συγκινεί πολλούς στο άκουσμά της εκτός θέσθια από τους λάτρεις του αυτοκινήτου και όσους ενδιαφέρονται να γνωρίσουν το νέο αυτό μοντέλο της Nissan.

Τα οφέλη ωστόσο που θα προκύψουν από την έλευση των 750 δημοσιογράφων και 150 επιχειρηματιών του χώρου του αυτοκινήτου από 81 ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και αντιπροσωπειών από δημοσιογράφους της Αυστραλίας, της Λατινικής Αμερικής και της Μέσης Ανατολής που την παρακολουθούν σίγουρα είναι πολλά αναμφισβήτητα.

Και δεν είναι βέβαια η εισροή χρήματος που συνεπάγεται έτσι κι

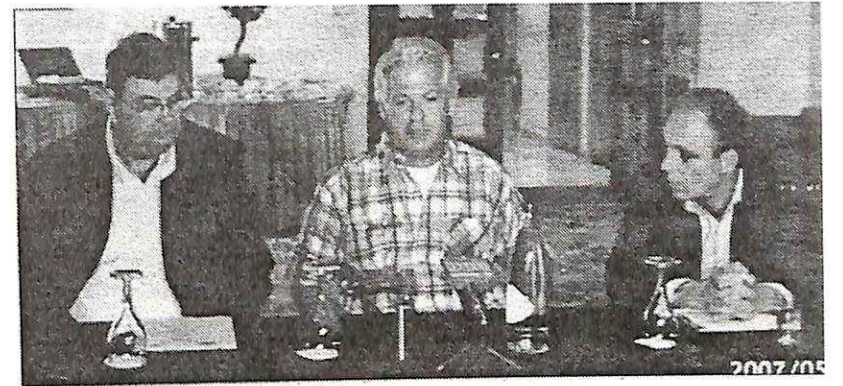
«Ουσιαστικά επρόκειτο για ένα διαγωνισμό, στον οποίο κέρδισε η Ήπειρος χάριν στην αυθεντικότητα του τοπίου της», τίνισε.

Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας έγιναν οκτώ προπαρασκευαστικά ταξίδια για τον έλεγχο της περιοχής και των διαδρομών, την καταγραφή καταλυμάτων, εστιατορίων και χώρων, για την σύναψη συμφωνιών με τους επαγγελματίες της περιοχής και την γνώριμά μαζί τους.

Κατά τις ημερομηνίες 19-20 Απριλίου ειδική αποστολή από 22 εκπροσώπους Δημοσίων Σχέσεων της Αυτοκινητοβιομηχανίας από διάφορες χώρες επισκέφθηκε την περιοχή, οδήγησε στις διαδρομές, δοκίμασε τις τοπικές σπεσιαλιτέ και τα επιλεγμένα ενού των εστιατορίων, επισκέφθηκε τις περιοχές που γίνονται οι στάσεις και κοιμήθηκε στους ξενώνες που φιλοξενούνται οι δημοσιογράφοι, σαν γενική πρόβα για την περιοχή μια τέτοια διοργάνωση μίλησε ο Δ/νων Σύμβουλος της Trekking Hellas, που τη διοργανώνει, κ. Μ. Τσουκιάς.

Μάλιστα, όπως τόνισε ο τελευταίος, η διοργάνωση αυτή βάζει την Ελλάδα και την Ήπειρο ειδικότερα πέραν όλων των άλλων και στον παγκόσμιο χάρτη παρουσίας αυτοκινήτων.

Όπως εξήγησε η προπαρασκευή της εν λόγω διοργάνωσης άρχισε από το Νοέμβριο του 2006 και η επιλογή της Ελλάδας ως προορισμό και

ξενώνες του Μεγάλου Παπίγκου και σε ξενοδοχείο των Ιωαννίνων.

Κατά την παραμονή τους στην περιοχή οι δημοσιογράφοι περιηγούνται σε διαδρομές που έχουν ως αφητηρία και προορισμό την πόλη των Ιωαννίνων με ενδιάμεση στάση για διαμονή στο Μεγάλο Πάπιγκο, ενώ επισκέπτονται και περιοχές όπως η Εγνατία Οδός, η Παραμυθιά, τα Ζαγοροχώρια και τοπικές επαρχιακές οδούς του ενδιαμέσου δικτύου.

Μέχρι σήμερα έχουν επισκεφθεί το Νομό δημοσιογράφοι από τη Γερμανία, την Αγγλία, την Αυστραλία ενώ αυτή την εβδομάδα αναμένονται δημοσιογράφοι από Ισπανία, Πορτογαλία και Ιταλία.

Οι δημοσιογράφοι αυτοί προέρχονται από εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας της χώρας τους, περιοδικά ειδικού τύπου (αυτοκινήτου), κάποιες εκπομπές για τον χώρο του αυτοκινήτου, ραδιοφωνικές εκπομπές για το αυτοκίνητο και ταξιδιωτικά περιοδικά. Μαζί τους ταξιδεύουν εκπρόσωποι της διοργανώτριας αυτοκινητοβιομηχανίας από την χώρα προέλευσής τους, καθώς και επιχειρηματίες που συνδέονται με τον χώρο του αυτοκινήτου, εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων, εταιρείες leasing, μεγάλες εταιρείες και βιομηχανίες και μεγάλοι πελάτες της Nissan).

Κατά τη διάρκεια της διοργάνωσης οι δημοσιογράφοι οδηγούν 50 αυτοκίνητα που έχουν έρθει ειδικά για την εκδήλωση από το εξωτερικό και 15 βοηθητικά αυτοκίνητα του παλιότερου αντίστοιχου μοντέλου. Ο προσωπικό είναι πολυεθνικό (Γάλλοι, Ισπανοί, Έλληνες) και αποτελείται από 25 ξένους υπηκόους και 18 Έλληνες εργαζομένους της εταιρείας, πέραν του προσωπικού που απασχολείται στους εμπλεκόμενους επαγγελματίες του Νομού.

Όπως τόνισε ο κ. Τσουκιάς όλοι οι δημοσιογράφοι έχουν φύγει με άριστες εντύψεις. «Φεύγουν ενθουσιασμένοι, δεν θέλουν να φύγουν ενώ και οι κάτοικοι έχουν «αγκαλιάσει» τη διοργάνωση».

Πέραν των διαδρομών οι επισκέπτες δημοσιογράφοι έχουν την

ευκαιρία να επισκεφτούν το κάμπινγκ στο ποτάμι, (river camp) που έχει στηθεί καθώς και το αντίστοιχο για το βουνό (mountain camp) όπου παρουσιάζονται οι δράσεις που μπορούν να φιλοξενηθούν, παρουσιάζονται οι τοπικές σπεσιαλιτέ της περιοχής και τα κρασιά της και γι' αυτό το σκοπό μάλιστα, την αρτιότερη δηλαδή παρουσίασή της, έχει έρθει ειδικός σεφ από το εξωτερικό, καθώς και όλων των ειδών τα καταλύματα που διαθέτει η περιοχή.

Ο κ. Ντάνος τόνισε ότι η εταιρεία επέμεινε στην επιλογή του Ν. Ιωαννίνων θεωρώντας την ως την καλύτερη περίπτωση, ενώ τόνισε ότι, άσχετα από αυτή τη δραστηριότητα θ' αποτελέσει η περιοχή τουριστικό προορισμό και για όλους τους υπόλοιπους πέραν όσων λατρεύουν την περιπέτεια.

Χαρακτηριστικό της διαφήμισης που γίνεται είναι ότι στην προηγούμενη διοργάνωση που έγινε στο Ηράκλειο Κρήτης πριν 1,5 περίπου χρόνο γράφτηκαν συνολικά για την περιοχή 2.000 σελίδες.

Εκτός από τις υπηρεσίες της Trekking Hellas, για την όλη διοργάνωση έχουν συνεργαστεί ενεργά σε διάφορα επίπεδα, η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας του Αεροδρομίου Ιωαννίνων, η Αστυνομική Διεύθυνση Ιωαννίνων, η Κοινότητα Παπίγκου και τα Δ.Δ. Ασπραγγέλων του δήμου Κεντρικού Ζαγορίου, το Κοινοτικό Διαμέρισμα Λάιστας του Δήμου Τύμφης, το Ξενοδοχείο Du Lac, 10 ξενώνες του Μεγάλου και Μικρού Παπίγκου, 6 Εστιατόρια και καφέ των περιοχών Παπίγκου, Διλοφών και Ιωαννίνων, εταιρεία Μεταφορών των Ιωαννίνων, ο Ναυτικός Όμιλος Ιωαννίνων καθώς και 22 άλλοι επαγγελματίες της περιοχής με τον ανάλογο αριθμό προσωπικού και υλικών (κατασκευές, παροχές υπηρεσιών, καύσιμα, πλυντήρια κ.λπ.).

Παρών στην χθεσινή συνέντευξη ήταν και ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Αλ. Καρχιμάνης, ο οποίος τόνισε ότι η διοργάνωση αποτελεί τιμή για την περιοχή, τα προϊόντα της φύσης, της οποίας είναι αυθεντικά. «Εδώ, είτε, δεν είμαστε μιμησιόν».

Δάφνη Τσιόλη
(«ΗΠΕΙΡΟΣ 31/5/07)

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΥΣΤΑΤΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
«ΚΩΣΤΑ»

του στη ζωγραφική, όπως και ο Βρέλλης Παύλος στη Γλυπτική.

Ανήσυχο και ερευνητικό πνεύμα από μικρή ηλικία διέφυγε συμπτωματικά τον κίνδυνο με ελαφρά τραύματα, όταν εξερράγη εγκατεσπαρμένο πολεμικό υλικό στα χέρια φίλου του που σκοτώθηκε, ενώ το περιεργαζόταν. Παράλληλα εργάζεται μεροκάματα στις οικοδομές βοηθώντας στις ανάγκες του σπιτιού.

Ακολουθεί η μετακόμιση της οικογένειας στην Αθήνα, η συνέχισή των σπουδών αλλά και των αθλητικών επιδόσεων με την ομάδα Ενόργανης Γυμναστικής του Πανελληνιακού, όπου έλαβε Πανελληνίες και Ευρωπαϊκές διακρίσεις.

Εξακολουθεί να εργάζεται εντατικότερα, μεσάνυχτα στην λαχαναγορά αλλά και στις οικοδομές συμβάλλοντας στον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Οι καλλιτεχνικές, αισθητικές και πλαστικές του αναζητήσεις βρίσκουν αρχικά διέξοδο στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών, όπου μαζί με τον αδερφό του Γιώργο εργάζονται ως μοντέλα στα εργαστήρια Γλυπτικής.

Το 1967 εισάγεται και φοιτά στο εργαστήριο του Γιάννη Παππά επισκεπτόμενος κατά διαστήματα και το εργαστήριο Δ. Καλαμάρα.

Παρακολουθεί όλα τα θεωρητικά και ιστορικά μαθήματα, και τα εφημεροσκόπια εργαστήρια του Μαργαρίτου της Χαλκοχυτικής-Γυψοτεχνίας και Σκηνογραφίας.

Ήταν η εποχή των Ηπειρωτών Γλυπτών, Ζωγράφων, Χαρακτών με τους αδελφούς Χουλιαρά, τους αδελφούς Καζάκου, τον Ρόκο, τον Παπαγιάννη, τον Παπαϊωάννη, τον Μηλιώνη, τον Ράτσικα, τον Τσιρογιάννη, τον Καλογιάννη, τον Χρηστάκη, τον Γκαλντέμη, την Παπαγεωργίου, τον Τσιούρη, τον γράφοντα κ.ά.

Εκεί τράφηκαν και αναδείχθηκαν με επιδόσεις του στο σχέδιο, χρώμα, πηλό, γύψο, μάρμαρο και μέταλλο.

Εκεί άρχισαν οι μοναδικές έρευνές του στις αρμονικές χαράξεις, τα μαθηματικά, την Γεωμετρία, τις σχέσεις όγκων σχημάτων χρωμάτων και μουσι-

κών αναλογιών, με κορύφωμα υψηλότερου επιπέδου μελέτες στο ρυθμό της Κυκλαδίτικης Γλυπτικής, τους Κούρους, την Κλασσική Γλυπτική αλλά και τον Παρθενώνα.

Κείμενα και σχέδια, πραγματικοί αισθητικοί θησαυροί εδόθησαν προς έκδοση χωρίς αποτέλεσμα, το έργο διασπάστηκε και χάθηκε. Έλαβε υποτροφία εσωτερικού, μέρος σε συμπόσια Γλυπτικής εντός και εκτός Ελλάδος καθώς και σε λίγες ομαδικές εκθέσεις. Μία και μόνο ατομική έκθεση σε Αθήνα και Ιωάννινα ενώ παράλληλα εξέδωσε ποιητικές συλλογές και δοκίμια.

Την φυσαρμόνικα αντικατέστησε η Κιθάρα -όργανο του νέου κύματος- με τις ορατές γεωμετρικές διαίρεσεις της, το απτικό και αόρατο ήχο, δίπλα ένα μικρό συνθεσάιζερ με τα μαυρόσπρα πλήκτρα. Ένας χάρακας ένας διαβήτης, ξυλόχρωμα, τέμπλες, αριθμοί και μολύβι και ατέλειωτες ώρες έρευνας, διαλογισμού, αναθεώρησης και καταγραφών.

Έθεσε ανεπιτυχώς υποψηφιότητα στην έδρα Πλαστικής της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Διορίστηκε και εργάστηκε ως Εκπαιδευτικός Τέχνης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε Ιωάννινα και Αθήνα.

Ο ευαίσθητος, εσωστρεφής, ευσυνείδητος και απαιτητικός χαρακτήρας του, ταλαιπωρήθηκε από την ανυπαρξία υποδομών στο χώρο της εικαστικής Παιδείας, την υποβάθμιση του μαθήματος και τις ταπεινώσεις του προσώπου του.

Συνταξιοδοτήθηκε πρόωρα και άρχισε τον αγώνα δημιουργίας εργαστηριακού χώρου στο υπόγειο του σπιτιού του, αντιμετωπίζοντας προβλήματα με τους γείτονες λόγω θορύβων. Σ' αυτό το υπόγειο υποτυπώδες εργαστήριο της οδού Βαλτετσίου 47 στα Εξάρχεια, γεννήθηκαν σχέδια, χρώματα και γλυπτικές μορφές υψηλών απαιτήσεων. Παράλληλα φίλοι και ερασιτέχνες ζωγράφοι εθίτευσαν εκεί.

Εξακολουθούσε να δημιουργεί σε μικρά μεγέθη, βυθισμένος στον συλλογισμό την ρέμβη και τη σιωπή. Στον υγιή δηλαδή

χώρο παραγωγής έργου τέχνης όπου το πρόσωπο αναβαπτίζεται βυθιζόμενο και αναδυόμενο στο υπαρξιακό πέλαγος.

Σχέδια, χρώματα, όγκοι, χαράξεις, μελέτες υψηλού επιπέδου εκτός παραγγελιών και εμπορίας.

Αισθητικά δοκίμια και ποίηση απρόσιτα για τους αμήνητους, μουσικές συνθέσεις με Πυθαγόρεια αριθμοσοφία.

Πού, πώς, πότε, πόσο και γιατί να αντέξει η ύπαρξη σ' αυτή την αέναη οξείδωση; Και στο βάθος μακριά και κοντά το ακοίμητο φως, ο θεός και η παρουσία του Ιησού, το σχήμα του σταυρού την ώρα του φαγητού και το εικόνισμα με το υποτονικό λαμπάκι.

Ακολουθούσαν πόνοι πολλοί: Η απώλεια του πατέρα, της μεγάλης αδελφής και κατόπιν της μητέρας. Ακάλυπτος, ακατάληπτος, άσπιλος, αμόλυντος αγριολούλουδο απ' αρχής βίωνε τους πόνους, κλείνοντας στο στρείδι του το πολύτιμο δημιουργικό του δάκρυ.

Στηρίγματα ο αδελφός Γιώργος και η αδελφή Ανδρομάχη, ιδιαίτερα στις δύσκολες στιγμές της επιβαρυνμένης υγείας την οποία έθετε σε δεύτερη μοίρα.

Έπειτα ήλθε το φτερούγισμα και το άγγελμα που πέτρωσε την πραγματικότητα. Διάβηκε τη γέφυρα, το τελευταίο Γεφύρι όπως τα γράφει στο ομοίτιλο ποίημά του:

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΓΕΦΥΡΙ

*Πώς χάθηκες στην τελευταία σου λέξη,
σαν την τελευταία νότα της κιθάρας
που ξέφυγε διατρέχοντας
όλο το μήκος της Χορδής.*

*Ο μίτος της Αριάδνης, δεμένος σε χαρταετό,
σε οδήγησε σ' αυτή την πέτρα της θάλασσας.
Σ' αυτή την πέτρα που αναρρίγησε στο φως
και σ' άφησε ολόγυμνο.*

*Με το μόνο σκαλοπάτι να σταθεί στο βλέμμα σου
η πορφύρα της μοναδικής παπαρούνας.*

Με το μόνο ένδυμα να κρυφτεί η αρμύρα του ιδρώτα σου.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

*Κι έτσι, με την αγωνία του τελευταίου γεφυριού,
σαν έκρηξη μέσα στα σπλάχνα σου,
διαχέεται το πρόσωπό σου στον αγέρα
στον άνεμο που τον κυνηγά
η σκόνη στα σοκάκια.*

Μέρα που είναι σήμερα Κώστα μας, Ψυχοσάββατο, προσκλητήριο ψυχών διψασμένων για παρουσία στο θυμίαμα της μνήμης και της ανάμνησης. Αμέτρητα κεράκια σ' ένα νόημα, και συ προπομπός και εξαγγελλός μέσα στο σιωπηλό σου φως. Οδηγός ατέρμονης πορείας στα επόμενα.

Ευγενική ψυχή, ηρέμησης από το άχθος των βασάνων που εκούσια ή ακούσια σε φόρτωσε η ζωή. Στην ακραία και ακατάληπτη αυτή στιγμή σκούβουμε σώμα και ψυχή μαζί με τ' αδελφία και τους συγγενείς, οι φίλοι, οι συμμαθητές, οι συνάδελφοι, οι συνεργάτες, η Ήπειρος, οι Ιωάννινα, το Ζαγόρι, το Παγώνι, η Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών και οι Ηπειρώτες Καλλιτέχνες πτυχιούχοι και ερασιτέχνες. «Όλοι χαμένοι στην τελευταία μας λέξη».

Συ όμως Κώστα μας βρίσκεσαι εκτός ψευδαισθήσεων απάτης, χίμαιρας, ρευστότητας και φθοράς, στην αλήθεια, κοντά στους γονείς σου, την αδελφή, τους συγγενείς και προγόνους σου, πρόσωπο με πρόσωπο με τον δικό σου Θεό, τον ατομικό και Παγκόσμιο Ιησού σε κόλπους μακαριότητας όπου ου πόνος ου λύπη ου στεναγμός αλλά ζωή ατελείωτος. Η παρούσα τελετή μου θυμίζει τον αποχαιρετισμό του Μιχαήλ Αγγέλου στη Φλωρεντία στις 15 Φεβρουαρίου 1564 όπως την καταγράφει στο βιβλίο του ο Μαρσέλ Μπριόν:

«Όλοι οι καλλιτέχνες της Φλωρεντίας συγκεντρώθηκαν στην εκκλησία του Σαν Πιέρο Ματζόρε και οι πλήθος έπιασε την πλατεία και τους δρόμους. Τέσσερις από τους πιο διάσημους, κι ανάμεσά τους ο Μπενβενούτο Τσελλίνι σήκωσαν το φέρετρο στους ώμους τους ως την εκκλησία του Σάντα Κρότσε όπου περίμενε το μνήμα ανοιχτό.

Μια ατμόσφαιρα πένθους και μουσικότητας βάραινε πάνω

στην πόλη. Μέσα στο σκευοφυλάκιο άνοιξαν το φέρετρο πριν το κατεβάσουν κι οι καλλιτέχνες μαζεύτηκαν να ιδούν για τελευταία φορά το πρόσωπο του γέρο δασκάλου...

Τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος και το πρόσωπο με τη σπασμένη μύτη, είχε τα σημάδια μιας γλυκειάς και χαρούμενης ηρεμίας. Κοιμόταν ειρηνικά. Και για πρώτη φορά ίσως καμία ανωνία πνεύματος και καρδιάς και κανένα πονεμένο όνειρο δεν ήρθε να ταραξή αυτόν τον ύπνο».

Ας είναι ελαφρύ το χόμα που θα σε σκεπάσει, αλησμόνητε Κώστα μας.

ΜΙΧΑΗΛ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
ΑΘΗΝΑ 10-2-2007

Αθηνά Τζαμίχα
Καντζά
Οδοντίατρος
Τελευταία απόγονος
των Τζαμιχαίων ιατρών

Έσβησε στις 18 Μαΐου 2007 στο σπίτι της στην Αθήνα λίγο πριν κλείσει τα 90 της η Πρέσβειρα της Ζαγορίσιας οικογένειας Τζαμίχα. Οικογένεια σύμβολο χριστιανικής ζωής και καλοσύνης, μεγάλου πατριωτισμού και παραδειγματικής ανθρωπιάς.

Ήταν κόρη του Κωνσταντίνου Τζαμίχα και της Αμαλίας Τσέρη. Ο πατέρας της γεννήθηκε στην Μπάγια το 1872. Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στην Μπάγια και κατόπι φοίτησε στα Γιάννενα, όπου τελείωσε την Ζωοιαία σχολή με άριστα. Στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας σπούδασε

γιατρός και κατόπι ειδικεύτηκε παθολόγος στο Παρίσι. Επιστρέφοντας από την Ευρώπη, έκανε αρχικά τον γιατρό στην Μπάγια. Κατόπιν πήγε στην Πέργαμο της Μ. Ασίας. Εκεί επιδόθηκε με ζήλο στο ιατρικό επάγγελμα, παράλληλα όμως επέδειξε και σημαντική εθνική δράση. Για τον λόγο αυτού καταδιώχθηκε από τους Τούρκους και αναγκάστηκε κατά το 1914 να γυρίσει στην πατρίδα. Έκανε τον γιατρό στην Μπάγια και στο Σκαμνέλι για λίγο χρονικό διάστημα, ώπου εγκαταστάθηκε σε λίγο στα Δολιανά περισσότερα από 40 χρόνια. Σε όσα μέρη έκανε τον γιατρό άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις. Όλοι θυμούνται με ευγνωμοσύνη τον ακέραιο χαρακτήρα του, το επιστημονικό του κύρος και την απλότητά του. Έδειχνε πάντοτε προς όλους αδελφικό και χριστιανικό ενδιαφέρον. Πρόθυμος να συνδράμει κάθε συνάνθρωπό του που είχε την ανάγκη του. Πολύ φιλοκερδής. Πέθανε στην Αθήνα στις 20 Σεπτεμβρίου του 1960. Η Μπάγια για ευγνωμοσύνη προς το μεγάλο αυτής τέκνο έδωσε το όνομά του σε κάποιο δρόμο της.

Η Αθηνά γεννήθηκε στο Σκαμνέλι στις 20 Ιουνίου του 1918 και έζησε τα παιδικά της χρόνια στην Μπάγια και τα Δολιανά Παγώνιου. Φοίτησε στο Γυμνάσιο στα Γιάννενα και απεφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών το 1940. Ακολούθησε το έργο των Τζαμιχαίων στην Μακεδονία, Αθήνα και Τορίνο Ιταλίας με εργατικότητα, τιμότητα και μεγαλοψυχία. Μαζί με τον γιο της Ιωάννη, επίτιμο Πρόξενο Τορίνου βοήθησε οικονομικά και φιλανθρωπικά στην ίδρυση ελληνικής Ορθόδοξης εκκλησίας του Τιμίου Προδρόμου το έτος 1998. Όχι τυχαία στις 24 Ιουνίου, ημέρα εορτασμού του γενεθλίου του Ιωάννη Προδρόμου, η ελληνική κοινότητα μνημόνευσε τα σοράντα της παρουσίας του συζύγου της, Στυλιανού Καντζά, τώως λυκεϊάρχη.

Αδελφή του επίσης Μπαγιώτη ιατρού παθολόγου Γεωργίου Τζαμίχα, διαπρεπούς επιστήμονα, πλημμυρισμένος από καλοσύνη και ανθρωπιστικά αισθήματα. Στα πλαίσια της αγάπης του προς την ηπειρωτική νεολαία κατέβαλε αξιοζήλευτο αγώνα

για την καλύτερη και σωστή διαχείριση του κληροδοτήματος της Ριζαρείου Σχολής.

Για κάθε καλόπιστο άνθρωπο και για καθένα που διαπνέεται από πνεύμα ευθυκρισίας η οικογένεια Τζαμίχα τίμησε όσο έπρεπε, τόσο το μπαγιώτικο και ζαγορίσιο όνομα, όσο και το ηπειρώτικο. Αξίζει κάθε σεβασμός προς τη μνήμη των Τζαμιχαίων ιατρών.

Σήμερα τα παιδιά της Αθηνάς και εγγόνια του Κωνσταντίνου Τζαμίχα Θέτις Εμμανουήλ-Χέλμη οδοντίατρος και Ιωάννης Καντζάς, ειδικός παθολόγος και Ιατροδικαστής συνεχίζουν την ιατρική παράδοση της οικογένειας σε διεθνή ακτινοβολία.

Η υγεία στον άνθρωπο αποτελεί το πιο πολύτιμο αγαθό κατά την φιλοσοφία και την επιστημονική εμπειρία του Κ. Γ. Τζαμίχα το πολυτιμότερο φάρμακο της υγείας είναι η αγάπη. Σήμερα η τελευταία Τζαμιχοπούλα συμπληρώνει πως το κυριότερο όπλο στην υγεία είναι η προσευχή.

Οι γιατροί Τζαμιχαίοι, μόχθησαν να μας δώσουν χωρίς ιδιοτέλεια τα τρία αγαθά: υγεία, αγάπη-προσευχή!

Αξέχαστη μητέρα πόσο θα μας λείπει!

ΒΟΥΛΑ
Σ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα το Σάββατο 23 Ιουνίου 2007, χτυπημένη από την επάρατο, η Βούλα, σύζυγος του δικού μας Σάββα Θεοδώρου, συνταξιούχος δασκάλα. Για όσους τη γνωρίσαμε στις διάφορες εκδηλώσεις μας, ήταν μια γυναίκα πάντα γελαστή, γεμάτη κέφι για τη ζωή, μένα πηγαίο όμορφο χιούμορ που ζέσταινε τις συντροφικές μας. Βαρύ το χτύπημα για την οικογένειά της, την κόρη της, τον εγγονό της και πιο πολύ για το Σάββα που μοιράστηκε μαζί της μια ολόκληρη ζωή.

Συμμεριζόμενοι το πένθος τους εκφράζουμε τα πιο θερμά και ειλικρινή συλλυπητήριά μας κι ας μείνει η μνήμη της αιώνια.

Το Δ.Σ. της Ι.Λ.Ε.Ζ. και η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

Προσφορές

– Διευκρινίζεται ότι οι προσφορές που έγιναν για την Κεντρική Εκκλησία Αρίστης και καταχωρήθηκαν στο προηγούμενο φύλλο Μαΐου αρ. 347, στη σελίδα 19, αναφερόταν στην αποβίωσασα **Αμαλία Οικονομίδη-Ευθυμίου** και έγιναν κατά την κήδευσή τους. Συγγνώμη.

Μνημόσυνα

– Την Κυριακή 10/5/07 τελέστηκε στην Κεντρική Εκκλησία Αρίστης, ετήσιο μνημόσυνο της **Χρυσάνθης Παν. Βανδέρα**, με τη συμμεροχή των οικείων της, συγγενών και κατοίκων του χωριού.

Με την ευκαιρία αυτή ο γιος της **Φώτης** και η οικογένειά του προσέφεραν στην Εκκλησία του χωριού τοποσό Ε300, στη μνήμη των γονέων **Παναγιώτη και Χρυ-**

σάνθης και του αείμνηστου αδελφού **Αποστόλη**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά.

ΚΗΠΟΙ

– Εις μνήμην **Γεωργ. Σάρρου** προσέφεραν:

– Η οικογένεια **Βασιλείου Δερδεμέζη** 50Ε για τη Μονή Δουραχάνης.

– Η οικογένεια **Ελένης Δερδεμέζη** χρηματικόν ποσόν για τη Μονή Δουραχάνης.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

– Ο **Πάνος** και η **Πέπη Μετρητικά - Τζάκου**, στη μνήμη **Βούλας Σ. Θεοδώρου**, κατέθεσαν 150 ευρώ στον Άγιο Αθανάσιο Μονοδενδρίου.

– Επίσης, η **ΙΛΕΖ**, στη μνήμη της **ίδιαις**, χρηματικό ποσό στον Άγιο Αθανάσιο Μονοδενδρίου

ΠΑΠΙΓΚΟ

– Πολλές φορές μέχρι σήμερα, η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ενορίας Αγίου Βλασίου Παπίγκου, ευρίσκεται στην ευχάριστη θέση να ευχαριστήσει τους ενορίτες της και μη για τις προσφορές-δωρεές στους Ναούς της Ενορίας μας. Αυτή τη φορά από τη θέση αυτή η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί την οικογένεια **Νικολάου και Ευρύκλειας**

Κύρκου για τη δωρεά διαδρόμου με τον Δικέφαλο αετό χρώματος κόκκινου, στον μεγαλοπρεπή ναό του Αγίου Βλασίου Μεγάλου Παπίγκου.

Ο Ιερέας της ενορίας μας αιδεσιμώτατος κ. Ευάγγελος Παπαδημητρίου και τα μέλη της εκκλησιαστικής επιτροπής εύχονται ο Ύψιστος να χαρίζει υγεία, χαρά και προκοπή στην οικογένειά τους.

Η Εκκλ.Επιτροπή Παπίγκου

– Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ιερού Ναού Αγίου Βλασίου Παπίγκου ευχαριστεί την κ. **Ελένη Μ. Ζαχαρή** και την κ. **Σοφία Γ. Παπακώστα** για χρηματικό ποσό που κατέθεσαν στην επιτροπή της εκκλησίας για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου της ενορίας μας.

Ευχόμεθα ο Θεός να τους χαρίζει υγεία και στην κ. **Ελένη** που φροντίζει τον Αη-Γιώργη, κόρη του μακαριστού Κων/νου Παπακώστα, ΚΑΛΑ ΓΕΡΑΜΑΤΑ.

Η Εκκλ. Επιτροπή Παπίγκου

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Ο κ. **Ντινούλης Κων/ντίνος** από Βίκο Ζαγορίου του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου προσέφερε 300Ε για το εκκλησάκι του Αγίου Χριστοφόρου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 50

Παλαιοπανίδη Χαρίκλεια
Βαρτζοπούλου Ελένη
Ρίζος Μάριος

ΕΥΡΩ 30

Κωτσορίδης Βασίλειος
Μαυρουλίδου-Γενναδίου Ελένη
Ρέμος Κων/νος
Λάμπας Κων/νος

ΕΥΡΩ 25

Κωτσορίδης Χαράλαμπος

ΕΥΡΩ 20

Φάτσης Νικόλαος
Βούρδας Ξενοφών
Γιαννάκου Φρειδερίκη
Κρανά Σταθούλα
Τσονίδης Ιωάννης
Φάτσης Μίλαν
Ντιναλέξη Αθηνά
Ζώης Λάζαρος
Τσουμάνης Γεώργιος
Θεοδωρικά Ανδρονίκη
Παπαληθεία Έλλη
Καρράς Πολύβιος
Βελλιαρούτης Λεωνίδας
Βαστέλη Θέλμα

Καψάλη-Τριανταφυλλίδου
Βασιλική
Βαζάκα Ιάνθη
Παπανικολάου Αλεξάνδρα
Όλγα Κ. Ματσοπούλου

ΕΥΡΩ 15

Παπακώστα-Συκιώτη Χρυσή
Βούρβου-Βαγγελή Φωτεινή
Καρράς Νικόλαος
Δαλκαβούκης Βασίλειος
Πανταζής Λάζαρος
Αγαθόπουλος Δημήτριος
Τζιόβα Φωτεινή
Λύτρα Μαρία
Ζωΐδη Θάλεια
Χριστοδούλου Δημήτριος
Παππά Βασιλική
Τσουμάνης Κων/νος
Τακαλιός Ανδρέας
Δαρίτσας Βράνος
Παπαδάτου Ιφιγένεια
Βαλαούρας Λεωνίδας
Γκιώκα Αλεξάνδρα
Σωτηριάδη Ανθήπη
Λιόγκα Πανωραία
Λούλα Γκράτζιου-Κοματσέλη
Στέλλα Κοματσέλη

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟ
Α' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑ
Β' Αντιπρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑ ΒΑΣΙΛΗ
Γεν. Γραμματέα
ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ

Ταμία
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
Μέλος
ΖΑΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ
Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΒΑΚΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροποταλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 265 10 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 15 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Τυπογραφεία:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 265 10 20544 - 265 10 27845
Ιωάννινα 454 44

**ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ**

– Ο **Πολύβιος Καρράς** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ **στη μνήμη του πατέρα του Γεωργίου Καρρά**.

– Η **Θεοδοσίου Ευγενούλα** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 30 ευρώ για τις ανάγκες του περιοδικού μας.

– Ο **Καντζάς Ιωάννης** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 200 ευρώ **στη μνήμη της μητέρας του Αθηνάς Τζαμίχα-Καντζά**.

– Ο **Φώντας και η Μίνα Κοντούρη** στη μνήμη του προσφάτως αποβιώσαντος **Γεωργίου Σάρρου**, προσφέρει 50Ε στο περιοδικό «Το Ζαγόρι μας».

– Εις μνήμην **Γεωργ. Σάρρου** η οικογένεια **Σόλωνος Δερδεμέζη** 50Ε στο περιοδικό «Το Ζαγόρι μας».

– Στη μνήμη του πολυαγαπημένου μας συζύγου και πατρός **Σπυρίδωνος Τσάντη** με την συμπλήρωση τριών ετών από το θάνατό του, καταθέτουμε στο περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» το χρηματικό ποσό των διακοσίων (200) ευρώ.

Οικογένεια Σπυρ. Τσάντη

– Η κα Όλγα Κ. Ματσοπούλου, στη μνήμη του συζύγου της 50 ευρώ.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ ευχαριστεί θερμά.